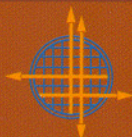

ΚΑΛΙΚΡΑΤΗΣ

Η
ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ
ΣΤΗ
ΤΟΠΙΚΗ
ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ

ΑΘΑΝΑΣΙΑ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΕΤΑΑ

Η απασχόληση στην Τοπική Αυτοδιοίκηση

Αθανασία Τριανταφυλλοπούλου
Νομικός Σύμβουλος της ΕΕΤΑΑ
Επίκουρος Καθηγήτρια του Τμήματος
Τοπικής Αυτοδιοίκησης ΤΕΙ Καλαμάτας

Περιεχόμενα

4 Εισαγωγή

10 Μέρος πρώτο:

Η απασχόληση προσωπικού από Δήμους

1. Γενικά
2. Καθεστώς προσωπικού των Δήμων
3. Στελέχωση των θέσεων του Οργανισμού Εσωτερικών Υπηρεσιών
4. Προγραμματισμός πρόσληψης προσωπικού
5. Ειδικές κατηγορίες προσωπικού

Πρόσληψη προστατευμένων ατόμων

Πρόσληψη προσωπικού ορισμένου χρόνου

Πρόσληψη καλλιτεχνικού προσωπικού

*Πλήρωση θέσεων ειδικού επιστημονικού προσωπικού
και προσωπικού επί θητεία*

Προσωπικό για απρόβλεπτες, επείγουσες και παροδικές ανάγκες

Δημοτική Αστυνομία

Γενικοί Γραμματείς Δήμων

Ιδιαίτεροι Γραμματείς Δημάρχου

Ειδικοί Σύμβουλοι-Ειδικοί Συνεργάτες - Επιστημονικοί Συνεργάτες

Απασχόληση προσωπικού δημοτικών ναών και κοιμητηρίων

Ελεγκτές Εσόδων - Εξόδων

Απασχόληση Δικηγόρων - Νομικών Συμβούλων

Προσωπικό για την υλοποίηση επιδοτούμενων προγραμμάτων

Προσωπικό μερικής απασχόλησης

Προσωπικό με αυτεπιστασία

6. Συμβάσεις έργου
7. Υποβολή στοιχείων στο Ανώτατο Συμβούλιο Επιλογής Προσωπικού (Α.Σ.Ε.Π.)

26 Μέρος δεύτερο:

**Απασχόληση προσωπικού από τις Ενώσεις των ΟΤΑ
πρώτου και δεύτερου βαθμού**

1. Γενικά
2. Δυνατότητες πρόσληψης προσωπικού
3. Πρόσληψη ειδικών κατηγοριών προσωπικού

30 Μέρος τρίτο:

Συνεργασίες Δήμων

1. Γενικά
2. Συμβάσεις συνεργασίας μεταξύ πρώτου και δεύτερου βαθμού
Τοπικής Αυτοδιοίκησης
3. Προγραμματικές Συμβάσεις
4. Συνεργασία Τοπικής Αυτοδιοίκησης και ιδιωτικού τομέα
5. Διεθνείς Συμβάσεις
6. Συμμετοχή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στα έργα του Εθνικού
Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς

36 Μέρος τέταρτο:

Επιχειρήσεις των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης

1. Γενικά
2. Κατηγορίες επιχειρήσεων
3. Απασχόληση προσωπικού από τις επιχειρήσεις

39 Παρατηρήσεις

Εισαγωγή

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση διοικεί και διαχειρίζεται τις τοπικές υποθέσεις. Το εύρος και οι κατηγορίες των υποθέσεων, οι οποίες αποτελούν αντικείμενο διοίκησης από τον πρώτο και το δεύτερο βαθμό Τοπικής Αυτοδιοίκησης, τους οποίους αναγνωρίζει το Σύνταγμα, καθορίζονται από τον κοινό νομοθέτη, αν και αναγνωρίζεται υπέρ της Τοπικής Αυτοδιοίκησης γενική καθ' ύλην αρμοδιότητα.

Ο ν.3463/2006 «Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων» διακρίνει, ενδεικτικά, τις αρμοδιότητες της Τοπικής Αυτοδιοίκησης σε επτά (7) τομείς¹.

Με τις διατάξεις του ν.3852/2010, με τον οποίο ιδρύεται ο δεύτερος βαθμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης σε επίπεδο Περιφέρειας και καταργούνται οι κοινότητες, οι αρμοδιότητες του δεύτερου βαθμού διακρίνονται σε εννέα (9) τομείς, στους οποίους εντάσσονται υποθέσεις περιφερειακού επιπέδου². Με Νόμο, μπορεί να παραχωρηθούν τόσο στην πρωτοβάθμια, όσο και στη δευτεροβάθμια Τοπική Αυτοδιοίκηση κρατικές αρμοδιότητες, προκειμένου να διοικηθούν από αυτή³.

Η διοίκηση των τοπικών υποθέσεων από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης πραγματοποιείται με τη συνεργασία του πολιτικού και υπηρεσιακού προσωπικού. Το πολιτικό προσωπικό παρέχει τις κατευθύνσεις, ενώ το υπηρεσιακό υλοποιεί το πρόγραμμα των τοπικών αρχών. Η σύνταξη επιχειρησιακού προγράμματος από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης πρώτου βαθμού, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 203 επ. του ν.3463/2006⁴, αποτελεί μία μορφή, ίσως την αντιπροσωπευτικότερη, συνεργασίας μεταξύ του πολιτικού και υπηρεσιακού προσωπικού για την εκπόνηση προγράμματος δράσης του κάθε ΟΤΑ και την υλοποίηση του προγράμματος αυτού.

Η διοίκηση και η διαχείριση των υποθέσεων από την Τοπική Αυτοδιοίκηση τόσο του πρώτου, όσο και του δεύτερου βαθμού επιτρέπουν την ενίσχυση της απασχόλησης σε τοπικό επίπεδο. Η στελέχωση των Υπηρεσιών των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, αλλά και η συνεργασία αυτών με λοιπά φυσικά και Νομικά Πρόσωπα ή με το Κράτος σε τοπικό επίπεδο, καθιστούν την Τοπική Αυτοδιοίκηση βασικό παράγοντα ενίσχυσης της απασχόλησης με τη δημιουργία θέσεων εργασίας είτε άμεσα, με την πρόσληψη προσωπικού για τη στελέχωση των Υπηρεσιών της, είτε έμμεσα, με την ανάθεση έργων και υπηρεσιών σε τρίτους.

Το υπηρεσιακό προσωπικό απασχολείται από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, βάσει συγκεκριμένων νομοθετικών ρυθμίσεων, με τις οποίες καθορίζονται οι όροι και οι διαδικασίες πρόσληψης. Τούτο, διότι οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ως Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, υποχρεούνται στην τήρηση νομικών διατάξεων, οι οποίες τους επιτρέπουν συγκεκριμένες, νομικά αποδεκτές, συμπεριφορές.

-
1. Οι τομείς αρμοδιοτήτων του πρώτου βαθμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης είναι: Α)ανάπτυξης, Β) περιβάλλοντος, Γ) ποιότητας ζωής και εύρυθμης λειτουργίας των πόλεων, Δ)απασχόλησης, Ε) κοινωνικής προστασίας και κοινωνικής αλληλεγγύης, ΣΤ) παιδείας, πολιτισμού και αθλητισμού, Ζ) πολιτικής προστασίας.
  2. Α)προγραμματισμού-ανάπτυξης, Β) γεωργίας -κτηνοτροφίας- αλιείας, Γ) φυσικών πόρων- ενέργειας-βιομηχανίας Δ) απασχόλησης-εμπορίου-τουρισμού, Ε) μεταφορών-επικοινωνιών, ΣΤ) έργων-χωροταξίας- περιβάλλοντος, Ζ) υγείας, Η) παιδείας- πολιτισμού- αθλητισμού, Θ) πολιτικής προστασίας και διοικητικής μέριμνας.
  3. Η διάταξη ισχύει, μετά την αναθεώρηση του Συντάγματος του 2001.
  4. Εφαρμόζεται για την Τοπική Αυτοδιοίκηση πρώτου βαθμού

Για τη στελέχωση των Υπηρεσιών των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ο Νόμος προβλέπει τη σύνταξη Οργανισμού Εσωτερικών Υπηρεσιών (Ο.Ε.Υ.), με τον οποίο καθορίζονται οι θέσεις και τα προσόντα των θέσεων του προσωπικού.

Το ανθρώπινο δυναμικό, το οποίο στελεχώνει τις Υπηρεσίες, συμμετέχει στην αποτελεσματική εκπλήρωση των δραστηριοτήτων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης αλλά και συμβάλλει στις πρόσφορες επιλογές της διοίκησης του κάθε Οργανισμού.

Από την ενδεικτική παράθεση των τομέων αρμοδιοτήτων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, όπως προκύπτει από τη διάταξη του άρθρου 75 του ν.3463/2006, όπως έχει συμπληρωθεί με τη διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 94 του ν.3852/2010, οι κατηγορίες των υποθέσεων που διοικούν οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης είναι δυνατόν να διακριθούν:

α) Σε υποθέσεις, οι οποίες έχουν υποστηρικτικό χαρακτήρα, με την έννοια ότι το περιεχόμενό τους εκτείνεται σε οριζόντια κλίμακα εντός των Υπηρεσιών του κάθε Οργανισμού, ώστε να υλοποιηθεί το περιεχόμενο των λοιπών αρμοδιοτήτων των δήμων και των Περιφερειών⁵.

β) Σε υποθέσεις, οι οποίες έχουν παραχωρηθεί από το Κράτος, προκειμένου να διοικηθούν από τους Τοπικούς Οργανισμούς⁶.

γ) Σε υποθέσεις οι οποίες ανάγονται στην αξιοποίηση των τοπικών ή εθνικών παραγωγικών οικονομικών-κοινωνικών-πολιτιστικών πόρων, οι οποίοι ανήκουν στην Περιφέρεια του κάθε Οργανισμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης και οι οποίες αποβλέπουν στην οικονομική, κοινωνική, πολιτιστική και πολιτισμική ανάπτυξη των κατοίκων της περιοχής τους ή υποθέσεις, οι οποίες παρέχουν υπηρεσίες δημόσιου χαρακτήρα προς τους πολίτες, με σκοπό την εκπλήρωση των ενδιαφερόντων αυτών⁷.

Οι αρμοδιότητες, εξ άλλου, της Περιφερειακής Αυτοδιοίκησης, ενέχουν σε μεγαλύτερο βαθμό, σε σχέση με την πρωτοβάθμια Αυτοδιοίκηση, υποστηρικτικό χαρακτήρα. Οι υποθέσεις της Περιφερειακής Αυτοδιοίκησης εκτείνονται σε ευρύ γεωγραφικό επίπεδο και η φύση τους εντάσσεται μεταξύ αυτών, οι οποίες συνδέονται άμεσα με τον τοπικό χαρακτήρα και οι οποίες ασκούνται από τους δήμους, και των κρατικών υποθέσεων, οι οποίες έχουν γενικό και επιτελικό χαρακτήρα.

Για την άσκηση των ανωτέρω αρμοδιοτήτων τους, οι δήμοι και οι Περιφέρειες είτε απασχολούν προσωπικό, το οποίο προσλαμβάνεται απ' ευθείας από αυτούς, είτε αναθέτουν έργα και υπηρεσίες προς τρίτα φυσικά ή Νομικά Πρόσωπα, είτε συνεργάζονται μεταξύ τους ή με το Κράτος, τους ιδιώτες ή λοιπά

Νομικά Πρόσωπα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Ειδικότερα, ως προς την Περιφέρεια, πρέπει να σημειωθεί ότι, κατά την πρώτη εφαρμογή της, ως μονάδας Τοπικής Αυτοδιοίκησης, στελεχώνει τις Υπηρεσίες της με το προσωπικό το οποίο διαδέχεται από τις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, οι οποίες καταργούνται ή τις Υπηρεσίες με υπαλλήλους που αποσπώνται ή μετατάσσονται από λοιπούς φορείς του δημόσιου ή ευρύτερου δημόσιου τομέα.

Συγκεκριμένα:

α) Οι δήμοι και οι Περιφέρειες συντάσσουν Οργανισμό Εσωτερικών Υπηρεσιών (Ο.Ε.Υ.). Στον Οργανισμό διαρθρώνονται οι Υπηρεσίες, στις οποίες εντάσσονται τομείς αρμοδιοτήτων και οι απαραίτητες για την υλοποίηση των αρμοδιοτήτων αυτών θέσεις, καθώς και οι ειδικότητες και τα προσόντα του προσωπικού, με τα οποία στελεχώνονται οι περιλαμβανόμενες θέσεις.

β) Ιδρύουν διακριτά Νομικά Πρόσωπα. Τα ιδρυόμενα, από τους δήμους και τις Περιφέρειες, Νομικά Πρόσωπα λειτουργούν με διατάξεις είτε του δημοσίου, όπως είναι τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου και τα Ιδρύματα ή του Ιδιωτικού Δικαίου, δηλαδή οι επιχειρήσεις. Στα ιδρυόμενα Νομικά Πρόσωπα, οι δήμοι και οι Περιφέρειες αναθέτουν συγκεκριμένες αρμοδιότητες για την αποτελεσματικότερη λειτουργία τους.

γ) Αναθέτουν σε τρίτα φυσικά ή Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου ή Ιδιωτικού Δικαίου την εκπλήρωση δραστηριοτήτων τους, σύμφωνα με τις ισχύουσες εκάστοτε διατάξεις, στην περίπτωση κατά την οποία το απασχολούμενο- από τους δήμους και τις Περιφέρειες ή τα Νομικά της Πρόσωπα- προσωπικό δεν επαρκεί για την πραγματοποίηση των συγκεκριμένων δραστηριοτήτων.

δ) Συνεργάζονται με το Κράτος ή Κρατικούς φορείς, καθώς και με φορείς του κοινωνικού τομέα της οικονομίας ή και ιδιώτες⁸ με σκοπό την από κοινού εκτέλεση έργων ή την παροχή υπηρεσιών, με πόρους και μέσα που διατίθενται, κατά τη συμφωνία των συνεργαζομένων μερών.

⁸ Όπως προκύπτει από την κατηγοριοποίηση των υποθέσεων, κατά τα ανα-

---

5. Επί παραδείγματι, οι Υπηρεσίες για την υποστήριξη της διοικητικής οργάνωσης του Δήμου.

6. Οι υποθέσεις αυτής της κατηγορίας αναφέρονται αναλυτικά στη παρ. ΙΙ του άρθρου 75 αυτού του νόμου.

7. Οι τομείς ανάπτυξης, περιβάλλοντος, απασχόλησης, κοινωνικής προστασίας, πολιτισμού, αθλητισμού, παιδείας, μπορεί να ενταχθούν στην κατηγορία αυτή των υποθέσεων.

8. Οι συνεργασίες αυτές, όπως θα αναλυθεί κατωτέρω, πραγματοποιούνται, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 222, 223, 224, 225 του ν.3463/2006 ή τις διατάξεις των άρθρων 99, 100 και 101 του ν.3852/2010.

φερόμενα ανωτέρω, η υλοποίηση των δραστηριοτήτων, που ανάγονται στις κατηγορίες υποθέσεων διοικητικού περιεχομένου ή στις εκχωρούμενες από το Κράτος, έχει ένα στατικό χαρακτήρα, υπό την έννοια ότι, πλην εξαιρέσεων οι οποίες κυρίως σχετίζονται με την παραχώρηση νέων αρμοδιοτήτων από το Κράτος, επιτρέπουν στη διοίκηση του δήμου ή της Περιφέρειας, να προβεί σε προγραμματισμό τόσο των δραστηριοτήτων, όσο και του τρόπου και των μεθόδων που θα υλοποιηθούν οι δραστηριότητες αυτές. Επί πλέον, για την άσκηση των αρμοδιοτήτων αυτών απασχολείται ένας αριθμός προσωπικού, ο οποίος συνήθως δεν μεταβάλλεται πάρα μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις, ακριβώς επειδή τόσο οι θέσεις, όσο και το περιεχόμενο των θέσεων είναι εκ των προτέρων καθορισμένο.

Αντίθετα, οι υποθέσεις, οι οποίες σχετίζονται με την οικονομική, πολιτισμική, πολιτιστική και κοινωνική ανάπτυξη ή την παροχή υπηρεσιών, διακρίνονται από μια δυναμική η οποία δεν επιτρέπει τη δυνατότητα προσδιορισμού εκ των προτέρων, των αναγκών που προκύπτουν σε ορισμένο ή αόριστο χρόνο. Πέραν αυτού, οι συνεχώς αυξανόμενες ανάγκες δημιουργούν απαιτήσεις για την επέκταση θέσεων εργασίας, προκειμένου ο κάθε Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης να ανταποκριθεί στο έργο του.

Το γεγονός αυτό συνεπάγεται την αδυναμία συγχρονισμού των αναγκών τόσο με τις διαθέσιμες θέσεις απασχόλησης στο δήμο ή στην Περιφέρεια, όσο και με τις προγραμματισμένες.

Τούτο οδηγεί τις διοικήσεις των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην αναζήτηση συνεργασιών⁹, προκειμένου να αναπτύξουν τις δραστηριότητες, που κυρίως αναφέρονται στην κατηγορία των υποθέσεων αυτού του χαρακτήρα.

Η δημιουργία επιχειρήσεων από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης και η εκχώρηση προς αυτές αρμοδιοτήτων αναπτυξιακού χαρακτήρα, καθώς και η δυνατότητα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης να πραγματοποιήσει έργα της, με τη συνεργασία του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα της οικονομίας για την αξιοποίηση των πλουτοπαραγωγικών πόρων, αλλά και το θεσμικό πλαίσιο το οποίο επιτρέπει στην Τοπική Αυτοδιοίκηση να προβεί σε εκτέλεση έργων και παροχή υπηρεσιών, με τη μορφή προγραμματικών συμβάσεων ή συμβάσεων διαδημοτικής και διαβαθμιακής συνεργασίας, δίνουν την ευχέρεια στην Τοπική Αυτοδιοίκηση να αναπτύξει δραστηριότητες, οι οποίες επι-

---

9. Επί παραδείγματι, τη δημιουργία συνεργασιών με το Κράτος ή με ιδιώτες ή την εκχώρηση αρμοδιοτήτων τους προς τρίτους, όπως ήδη αναφέρθηκε στην ενότητα αυτή.

τρέπουν την απασχόληση προσωπικού όλων των ειδικοτήτων σε τοπικό επίπεδο.

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση, στην περίπτωση που εκχωρεί αρμοδιότητες σε επιχειρήσεις ή συνεργάζεται με τα λοιπά Νομικά Πρόσωπα, όχι μόνον έχει την ευχέρεια αφ' ενός να απασχολεί προσωπικό οποιασδήποτε ειδικότητας, αφ' ετέρου μπορεί να δημιουργεί νέες θέσεις εργασίας.

Σε κάθε πάντως περίπτωση, η Τοπική Αυτοδιοίκηση δημιουργεί ή συμμετέχει στη δημιουργία θέσεων εργασίας και επομένως απασχολεί προσωπικό αναδεικνύοντας το ρόλο της στην απασχόληση, σε τοπικό επίπεδο.

Κατωτέρω, αναφέρονται περιπτώσεις απασχόλησης προσωπικού από τους δήμους και τις Περιφέρειες, σύμφωνα με το θεσμικό πλαίσιο που διέπει την, εν λόγω, δραστηριότητα αυτών.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

Η απασχόληση προσωπικού από Δήμους

1. Γενικά

Η απασχόληση προσωπικού από τους δήμους επιτρέπεται μόνο εφόσον υφίσταται θέση νομοθετημένη. Απαγορεύεται, ως εκ τούτου, η πρόσληψη οποιασδήποτε κατηγορίας προσωπικού, εφόσον δεν υπάρχει ρητή νομοθετική ρύθμιση, με την οποία προσδιορίζονται οι συγκεκριμένες θέσεις απασχόλησης, τα προσόντα τα οποία απαιτούνται για την κάλυψη της θέσης, ο χρόνος απασχόλησης και η διαδικασία βάσει της οποίας πληρούται η θέση. Η δυνατότητα των δήμων, αλλά και των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου αυτών να απασχολήσουν προσωπικό για την εκπλήρωση των δραστηριοτήτων τους, σε αρκετές περιπτώσεις, οι οποίες είτε προσκρούουν στις διατάξεις του Νόμου¹⁰, είτε ανάγονται στην οργανωτική δομή και οικονομική δυνατότητα αυτών, δεν είναι ευχερής. Αποτέλεσμα τούτου είναι η ελλιπής στελέχωση των Υπηρεσιών και η, ως εκ τούτου, ανεπαρκής υλοποίηση των δραστηριοτήτων των Ο.Τ.Α¹¹.

Εξ αιτίας των αδυναμιών αυτών, οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης αλλά και τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου καταφεύγουν, προκειμένου να υλοποιήσουν τα έργα και τις δράσεις τους, στην εκχώρηση δραστηριοτήτων τους είτε προς τις επιχειρήσεις, είτε προς άλλα φυσικά ή Νομικά Πρόσωπα, κατά τα προβλεπόμενα από το Νόμο.

Η, κατά το Νόμο, δημιουργία θέσεων απασχόλησης από τους δήμους προβλέπεται από τον Οργανισμού Εσωτερικών Υπηρεσιών, τη σύνταξη και την έγκριση του οποίου επιμελείται το δημοτικό συμβούλιο.

Η απόφαση, περί της σύνταξης του Οργανισμού, υποβάλλεται προς έγκριση στο Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας¹², ο οποίος ελέγχει την απόφαση

μόνο ως προς την τήρηση των σχετικών με τις κατηγορίες προσωπικού, που δύνανται να απασχολούν οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης, κατά τις κείμενες ρυθμίσεις, καθώς και ως προς την τήρηση των λοιπών διαδικασιών, όπως είναι η διαδικασία τοποθέτησης των Προϊσταμένων και της αξιολόγησης του υπηρετούντος προσωπικού¹³.

Της απόφασης του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας προηγείται γνωμοδότηση από το αρμόδιο Υπηρεσιακό Συμβούλιο. Η απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως¹⁴.

Στον Οργανισμό Εσωτερικών Υπηρεσιών αποτυπώνεται η οργανωσιακή δομή του δήμου και συνεπώς ο τρόπος διοίκησης, τον οποίο ακολουθεί η δημοτική αρχή. Αν και η μορφή οργάνωσης του Νομικού Προσώπου του δήμου αποτελεί ευχέρεια της δημοτικής αρχής, η μέχρι σήμερα επιλογή για τη διοίκηση των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης ακολουθεί την ιεραρχική δομή, τουλάχιστον όσον αφορά την άσκηση των βασικών τομέων αρμοδιοτήτων. Στον Οργανισμό Εσωτερικών Υπηρεσιών περιλαμβάνονται διοικητικές ενότητες με συγκεκριμένες αρμοδιότητες, οι οποίες διακρίνονται σε Διευθύνσεις, Τμήματα και Γραφεία.

Η επιλογή του δήμου για τη δημιουργία διοικητικών ενότητων των τριών

---

10. Άρθρο 10 παρ.3 του ν.3584/2010.

11. Σημειώνεται ότι, όσον αφορά την Περιφέρεια, δεν παρατηρείται αντίστοιχη εμπειρία, δεδομένου ότι δεν έχει λειτουργήσει, μέχρι σήμερα.

12. Άρθρο 149 ν.3463/2006.

13. Η έγκριση προβλέπεται από τη διάταξη της παρ. 2 του άρθρου 10 του ν.3584/2007.

14. Τεύχος Β.

αυτών κατηγοριών, εξαρτάται από το αντικείμενο δράσης του και των ενεργειών, τις οποίες ο δήμος έχει εντάξει στο μακροπρόθεσμο ή μεσοπρόθεσμο προγραμματισμό του.

Κριτήριο, επίσης, μπορεί να αποτελέσει και η ευρύτητα του αντικειμένου της συγκεκριμένης αρμοδιότητας, λαμβανομένης υπόψη της ενδεικτικής περιγραφής, την οποία επιχειρεί ο Νόμος στη διάταξη του άρθρου 75 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων σε συνδυασμό με την άρτια ή μη στελέχωση των θέσεων του Οργανισμού για την άσκηση της συγκεκριμένης αρμοδιότητας⁵.

Για την κάλυψη των θέσεων του Οργανισμού Εσωτερικών Υπηρεσιών, το δημοτικό συμβούλιο δημοσιεύει πρόσκληση, στην οποία αναφέρονται τα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα των θέσεων που προκηρύσσονται.

Για την πλήρωση των θέσεων, εκφέρεται άποψη των οικείων συνδικαλιστικών οργανώσεων.

Η γνώμη, η οποία εκφράζεται από τους συνδικαλιστικούς φορείς, δεν δεσμεύει τα αποφασιστικά όργανα των ΟΤΑ που είναι αρμόδια για την κάλυψη των θέσεων.

2. Καθεστώς προσωπικού των Δήμων

Το καθεστώς του προσωπικού των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης θεμελιώνεται στη διάταξη του άρθρου 103 του ισχύοντος Συντάγματος.

---

15. Ενδεικτικά, αναφέρονται τα ακόλουθα: Σύμφωνα με τη διάταξη της παρ. 1δ του άρθρου 75 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, ο τομέας της απασχόλησης, ως αρμοδιότητα της πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης, περιλαμβάνει τα εξής: «α) την υλοποίηση ή τη συμμετοχή σε ολοκληρωμένα τοπικά σχέδια και προγράμματα δράσης και πρωτοβουλίες για την εφαρμογή και ανάπτυξη πολιτικών προώθησης της απασχόλησης και της κοινωνικής ενσωμάτωσης διαφόρων κατηγοριών ανέργων, στο πλαίσιο των εθνικών και ευρωπαϊκών πολιτικών, β) την προώθηση και ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και υπηρεσιών επαγγελματικής κατάρτισης, με την ίδρυση και λειτουργία κέντρων επαγγελματικού προσανατολισμού και κέντρων επαγγελματικής κατάρτισης, προσαρμοσμένα στις τοπικές ανάγκες και ιδιαιτερότητες και κυρίως των πληθυσμών των ορεινών, αγροτικών και νησιωτικών περιοχών στο πλαίσιο του εθνικού και περιφερειακού σχεδιασμού, γ) τη συμβολή στην απορρόφηση του εργατικού δυναμικού της περιοχής τους με την ανάπτυξη συμβουλευτικών δράσεων που παρέχονται δωρεάν προς τους ανέργους με στόχο την υποστήριξη και την ενθάρρυνσή τους για την εξεύρεση απασχόλησης, καθώς και στην προώθηση ίσων ευκαιριών πρόσβασης στην αγορά εργασίας, με τη δημιουργία δημοτικών και κοινοτικών γραφείων ενημέρωσης για την απασχόληση, σε συνεργασία με τους αρμόδιους φορείς και τις επιχειρήσεις της περιοχής τους». Στον Οργανισμό Εσωτερικών Υπηρεσιών ενός Δήμου, σε πλήρη ανάπτυξη, για την άσκηση της αρμοδιότητας του τομέα της απασχόλησης, ενδεικνύται ως διοικητική ενότητα η Διεύθυνση, στην οποία εντάσσονται τμήματα, αντίστοιχα με το περιεχόμενο του τομέα αυτού. Επί παραδείγματι, «κοινωνική ενσωμάτωση ανέργων», ή «προώθηση ίσων ευκαιριών για την απασχόληση», «Γραφεία ενημέρωσης», «Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης». Σε αντίθετη περίπτωση, δημιουργούνται ως διοικητικές ενότητες τα αντίστοιχα τμήματα και κατ' εξαίρεση γραφεία.

Σύμφωνα με τη διάταξη αυτή του Συντάγματος, το προσωπικό των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης χαρακτηρίζεται από το στοιχείο της μονιμότητας, υπό την έννοια ότι το προσωπικό υπηρετεί στο συγκεκριμένο Οργανισμό, εφόσον υφίσταται η θέση στην οποία έχει τοποθετηθεί κατά τις διατάξεις του Νόμου. Καταργούμενου του Νομικού Προσώπου ή της θέσης, για οποιονδήποτε λόγο, παύει και η σχέση εργασίας του προσωπικού με το Νομικό Πρόσωπο.

Η σχέση Δημοσίου Δικαίου του προσωπικού των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης αποτελεί τον κανόνα για τη στελέχωση των θέσεων του Οργανισμού τους.

Κατ' εξαίρεση του προσωπικού Δημοσίου Δικαίου, σύμφωνα με τη διάταξη της παρ. 8 του άρθρου 103 του Συντάγματος, ο κοινός νομοθέτης μπορεί να καθορίσει τους όρους και τις προϋποθέσεις απασχόλησης προσωπικού με το καθεστώς Ιδιωτικού Δικαίου, ορισμένου ή αορίστου χρόνου ή με σύμβαση έργου.

Το Δημοσίου Δικαίου προσωπικό διέπεται από τις διατάξεις του δημοσίου, ως προς το εργασιακό καθεστώς και το καθεστώς αμοιβών και ασφάλισης, ενώ το Ιδιωτικού Δικαίου προσωπικό από το αντίστοιχο καθεστώς της εργατικής νομοθεσίας.

3.Στελέχωση των θέσεων του Οργανισμού Εσωτερικών Υπηρεσιών

Η στελέχωση των θέσεων, των περιλαμβανομένων στον Οργανισμό Εσωτερικών Υπηρεσιών των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ακολουθεί τις διατάξεις του ν.2190/1994, όπως ισχύει σήμερα μετά τη συμπλήρωση, τροποποίηση και αντικατάστασή τους.

Ο Νόμος 2190/1994 κάνει διαχωρισμό του προσωπικού στις κατηγορίες: α) τακτικό προσωπικό και β) προσωπικό Ιδιωτικού Δικαίου αορίστου χρόνου.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του προαναφερομένου Νόμου, ο διορισμός ή η πρόσληψη τακτικού προσωπικού και προσωπικού με σύμβαση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου αορίστου χρόνου στο δήμο ακολουθεί τις εξής διατάξεις:

- α) Με γραπτό διαγωνισμό ή
- β) Με καθορισμένη σειρά προτεραιότητας, σύμφωνα με τους όρους και τις διαδικασίες που ορίζονται από τις διατάξεις του Νόμου αυτού.

4. Προγραμματισμός πρόσληψης προσωπικού

Οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης υποχρεώνονται, το αργότερο μέχρι το τέλος Φεβρουαρίου, κάθε χρόνου:

- α) να προγραμματίζουν τον αριθμό, κατά κατηγορία, κλάδο και ειδικότητα,

των εγκεκριμένων θέσεων του τακτικού προσωπικού τους, που πρέπει να πληρωθούν, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.2190/1994 για το ημερολογιακό έτος που διανύεται και β) να υποβάλουν με πληρότητα στο ΑΣΕΠ αίτημα προκήρυξης των ανωτέρω θέσεων. Το αίτημα πρέπει να συνοδεύεται από: α) τη σχετική απόφαση έγκρισης του αρμόδιου οργάνου, β) τα γενικά και ειδικά προσόντα διορισμού, όπως αυτά προκύπτουν από τον Οργανισμό Εσωτερικών Υπηρεσιών και γ) τα στοιχεία (απόσπασμα προϋπολογισμού ή άλλης πράξης) για την εξασφάλιση εγκεκριμένων πιστώσεων τόσο για τη μισθοδοσία του προσωπικού, το οποίο πρόκειται να προσληφθεί, όσο και για τη δαπάνη της σχετικής διαδικασίας προκήρυξης.

5. Ειδικές κατηγορίες προσωπικού

5.α. Πρόσληψη προστατευμένων ατόμων

Σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.2643/1998, κατά την προκήρυξη πρόσληψης προσωπικού, οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης, με την εξαίρεση όσων εμφανίζουν στους ισολογισμούς τους αρνητικό αποτέλεσμα (ζημία), στις δύο (2) αμέσως προηγούμενες από το έτος προκήρυξης χρήσεις, υποχρεούνται να προσλαμβάνουν προστατευόμενα πρόσωπα σε ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%), το οποίο κατανέμεται στις προστατευόμενες κατηγορίες προσώπων, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στο Νόμο αυτό¹⁶.

5.β. Πρόσληψη προσωπικού ορισμένου χρόνου

Η πλήρωση οργανικών θέσεων προσωπικού με σύμβαση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου ορισμένου χρόνου ή η πρόσληψη προσωπικού με σύμβαση ερ-

---

16. Α) Οι πολύτεκνοι γονείς με τέσσερα τέκνα και άνω, ένα από τα τέκνα πολύτεκνης οικογένειας και ο επιζών ή ο άγαμος γονέας τριών ανήλικων τέκνων. Για την εφαρμογή του Νόμου αυτού, ως πολύτεκνη οικογένεια νοείται εκείνη που έχει τουλάχιστον τέσσερα ζώντα τέκνα. Β) Τα άτομα, με ποσοστό αναπηρίας 50%, τουλάχιστον, που έχουν περιορισμένες δυνατότητες για επαγγελματική απασχόληση, εξαιτίας οποιασδήποτε χρόνιας σωματικής ή πνευματικής ή ψυχικής πάθησης ή βλάβης (άτομα με ειδικές ανάγκες), εφόσον είναι εγγεγραμμένα στα μητρώα ανέργων αναπήρων του Οργανισμού Απασχολήσεως Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.). Επίσης, προστατεύονται όσοι έχουν τέκνο, αδελφό ή σύζυγο με ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω, εξαιτίας βαριών ψυχικών και σωματικών παθήσεων, οι οποίες διαπιστώνονται από τις αρμόδιες υγειονομικές επιτροπές του Νόμου αυτού. Κατ' εξαίρεση, όταν τα άτομα πάσχουν από νοητική στέρηση ή αυτισμό, για την παροχή της προστασίας απαιτείται ποσοστό αναπηρίας, τουλάχιστον, 50%. Γ) Όσοι έλαβαν μέρος στην Εθνική Αντίσταση και τα τέκνα τους. Επίσης, προστατεύονται: αα) τα μέλη των αντάρτικων ομάδων που έλαβαν μέρος στην Εθνική Αντίσταση, κατά την έννοια του ν.1285/1982, εφόσον έχουν δωδεκάμηνη τουλάχιστον ευδόκιμη υπηρεσία στις

γασίας Ιδιωτικού Δικαίου ορισμένου χρόνου διάρκειας μεγαλύτερης του έτους, όπου προβλέπονται ρητώς από νομοθετικές ρυθμίσεις, γίνεται σε κάθε περίπτωση με τη διαδικασία και τα κριτήρια που ορίζονται στις διατάξεις του ν.2218/1994⁷.

Εφόσον η πλήρωση των θέσεων αφορά προσλήψεις ειδικού επιστημονικού προσωπικού, εφαρμόζονται οι διατάξεις πρόσληψης ειδικού επιστημονικού προσωπικού¹⁸.

5.γ. Πρόσληψη καλλιτεχνικού προσωπικού

Το καλλιτεχνικό προσωπικό των Ο.Τ.Α. πρώτου βαθμού με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου αορίστου χρόνου προσλαμβάνεται σύμφωνα με το Π.Δ. 524/1980, το δε εκπαιδευτικό προσωπικό των Ο.Τ.Α. πρώτου βαθμού προσλαμβάνεται σύμφωνα με τη διαδικασία του ν.2190/1994¹⁹.

5.δ. Πλήρωση θέσεων ειδικού επιστημονικού προσωπικού και προσωπικού επί θητεία

Η επιλογή του ειδικού επιστημονικού προσωπικού γίνεται μετά από εκτίμηση των τυπικών και ουσιαστικών προσόντων των υποψηφίων, λαμβανομένων υπόψη και των τίτλων σπουδών, από τριμελή ή πενταμελή Επιτροπή, που συγκροτείται κάθε φορά με απόφαση του Προέδρου του Α.Σ.Ε.Π. Η εκτίμηση των τυπικών και ουσιαστικών προσόντων αποσκοπεί στη διακρίβωση της, εν γένει, καταλληλότητας του υποψηφίου για τα καθήκοντα της συγκεκριμένης θέσης. Για το σκοπό αυτό, η Επιτροπή μπορεί να προβαίνει και σε δημόσια συνέντευξη με τους υποψηφίους.

Με την ίδια διαδικασία, προσλαμβάνεται και το προσωπικό επί θητεία.

ομάδες αυτές, η οποία βεβαιώνεται από τις επιτροπές του Π.Δ. 379/1983 και ββ) τα τέκνα, ο επιζών σύζυγος και ο επιζών γονέας προσώπων που εκτελέστηκαν ή πέθαναν από τραύματα ή κακουχίες, εξαιτίας της συμμετοχής τους στην αντιδικτατορική αντίσταση κατά της χούντας των συνταγματαρχών από 21.4.1967 έως 24.7.1974. Δ) Οι ανάπηροι και οι τραυματίες πολέμου ή πολεμικών γεγονότων, όσοι κατέστησαν ανίκανοι από τις κακουχίες στράτευσης, εφόσον υπηρέτησαν με οποιαδήποτε ιδιότητα στις Ένοπλες Δυνάμεις ή στα Σώματα Ασφαλείας και τα τέκνα τους, τα θύματα πολέμου και οι ανάπηροι πολέμου άμαχου πληθυσμού και τα τέκνα τους, οι ανάπηροι ειρηνικής περιόδου και τα τέκνα τους. Επίσης, προστατεύονται τα τέκνα και ο επιζών σύζυγος των προσώπων που φονεύθηκαν ή εξαφανίστηκαν στα πολεμικά γεγονότα της Κύπρου των ετών 1964, 1967 και 1974. Ε) Γονείς με τρία ζώντα τέκνα και ένα από τα τρία τέκνα.

17. Άρθρο 18 παρ.16 ν.2190/1994

18. Βλ. κατωτέρω.

19. παρ. 2 του άρθρου 30 του Ν. 3274/04, ΕτΚ, τ'Α195

5.ε. Προσωπικό για απρόβλεπτες, επείγουσες και παροδικές ανάγκες

Η πρόσληψη προσωπικού με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου ορισμένου χρόνου, κατά το άρθρο 103 παράγραφος 2 του Συντάγματος, για την αντιμετώπιση απρόβλεπτων και επείγουσών αναγκών, επιτρέπεται μόνο σε περιπτώσεις εκτεταμένων ζημιών από σεισμούς, πλημμύρες, παγετούς και πυρκαγιές.

Επιτρέπεται, επίσης, η πρόσληψη ιατρικού και νοσηλευτικού προσωπικού, σε περιπτώσεις άμεσης ανάγκης λήψης προληπτικών ή κατασταλτικών μέτρων, λόγω σοβαρής απειλής της δημόσιας υγείας. Για την αντιμετώπιση όμοιων αναγκών εξαιτίας άλλων γεγονότων, από τα οποία προκύπτει άμεσος κίνδυνος ζωής ή περιουσίας, η πρόσληψη επιτρέπεται μόνο εφόσον ο νομός ή συγκεκριμένη περιοχή αυτού κηρυχθεί σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης.

Η διάρκεια της απασχόλησης δεν μπορεί να υπερβαίνει τους οκτώ (8) μήνες από την επέλευση του γεγονότος ή την κήρυξη κατάστασης ανάγκης²⁰.

Η ανανέωση ή παράταση της αρχικής σύμβασης ή σύναψη νέας σύμβασης ή μετατροπή σε σύμβαση αορίστου χρόνου απαγορεύονται, εκτός εάν υφίσταται ρητή αντίθετη νομοθετική διάταξη.

Η διάρκεια της απασχόλησης του προσωπικού για παροδικές ανάγκες, δεν μπορεί να υπερβαίνει τους οκτώ (8) μήνες μέσα σε συνολικό χρόνο δώδεκα (12) μηνών.

Στις περιπτώσεις προσωρινής πρόσληψης προσωπικού για αντιμετώπιση, κατά τις ισχύουσες διατάξεις, κατεπείγουσών αναγκών, λόγω απουσίας προσωπικού ή κένωσης θέσεων, η διάρκεια της απασχόλησης δεν μπορεί να υπερβαίνει τους τέσσερις (4) μήνες για το ίδιο άτομο.

Παράταση ή σύναψη νέας σύμβασης, κατά το αυτό ημερολογιακό έτος, ή μετατροπή σε σύμβαση αορίστου χρόνου είναι άκυρες.

Κατ' εξαίρεση, για το προσωπικό προγραμμάτων ή έργων που χρηματοδοτούνται ή επιδοτούνται από διεθνείς Οργανισμούς ή ερευνητικών προγραμμάτων ή προγραμμάτων τεχνικής βοήθειας ή από συμβάσεις έργου διάρκειας έως πέντε (5) ετών για την εκμετάλλευση εσπιατορίων, αναψυκτηρίων και γενικώς χώρων αναψυχής επιτρέπεται η διάρκεια των συμβάσεων να είναι μέχρι ένα (1) έτος και να ανανεώνονται ή να παρατείνονται έως το τέλος του προγράμματος ή έργου ή την εκπλήρωση της υποχρέωσης. Σε κάθε περίπτωση, απαγορεύεται η αναγνώριση των συμβάσεων αυτών ως αορίστου χρόνου.

Η διάρκεια της σύμβασης εργασίας ορισμένου χρόνου για περιοδική απασχόληση προσωπικού σχολείων, εκπαιδευτηρίων και βρεφονηπιακών, πέραν του εκπαιδευτικού ή διδακτικού προσωπικού, μπορεί να είναι ίση με την αν-

τίστοιχη σχολική περίοδο, σύμφωνα με το πρόγραμμα του οικείου σχολείου ή εκπαιδευτηρίου ή βρεφονηπιακού σταθμού. Αποκλείεται πάντως η ανανώριση των συμβάσεων αυτών ως συμβάσεων αορίστου χρόνου²¹.

5.στ. Δημοτική Αστυνομία

Ειδικότερα, για την αρμοδιότητα της αστικής προστασίας (αστυνόμευση), οι δήμοι προβλέπουν, στον Οργανισμό Εσωτερικών Υπηρεσιών, ειδική Υπηρεσία Δημοτικής Αστυνομίας.

Για τη στελέχωση της Υπηρεσίας αυτής, προβλέπεται ειδικό ένστολο και διοικητικό προσωπικό. Το διοικητικό προσωπικό προσλαμβάνεται κατά τις διατάξεις του ν.2190/94, ενώ το ένστολο προσωπικό σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.2946/2001 και του ν.3613/2007.

5.ζ. Γενικοί Γραμματείς Δήμων

Δήμοι, με πληθυσμό άνω των 20.000 κατοίκων και με αντίστοιχη οικονομική δυνατότητα, έχουν τη δυνατότητα να προβλέψουν στον Οργανισμό Εσωτερικών Υπηρεσιών θέση Γενικού Γραμματέα.

Η θέση αυτή είναι θέση μετακλητού υπαλλήλου. Οι αποδοχές του Γενικού Γραμματέα ρυθμίζονται με κοινή Απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Υπουργού Οικονομικών, μετά από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων, η οποία παρέχεται σε χρονικό διάστημα ενός (1) μηνός, αφότου ζητηθεί.

Οι Γενικοί Γραμματείς διορίζονται και απολύονται με απόφαση του Δημάρχου, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Οι Γενικοί Γραμματείς παύουν να ασκούν τα καθήκοντά τους, εφόσον ο Δήμαρχος, με την απόφαση του οποίου έχουν προσληφθεί, χάσει για οποιονδήποτε λόγο την ιδιότητά του.

Ο Γενικός Γραμματέας δήμου απαραίτητα πρέπει να είναι κάτοχος πτυχίου Πανεπιστημίου ή Τ.Ε.Ι.

Στη θέση Γενικού Γραμματέα δήμου είναι δυνατόν να οριστεί υπάλληλος ή λειτουργός του δημόσιου τομέα, ανεξάρτητα από τη σχέση με την οποία υπηρετούν, πλην υπαλλήλων οι οποίοι υπηρετούν στον ίδιο δήμο. Σε περίπτωση αποχώρησής τους από τη θέση του Γενικού Γραμματέα, επανέρχονται στη θέση του δημόσιου τομέα την οποία κατείχαν προ του διορισμού τους και, εάν αυτή δεν είναι κενή, θεωρείται ότι κατέχουν ομοίοβαθμη προσωρινή θέση, η οποία

---

20. Άρθρο 9 παρ.9 του ν.3812/2009, ΕτΚ τ. Α'

21. παρ.1 του άρθρου 9 του ν.3812/2009.

συνιστάται αυτοδικαίως και καταργείται, επίσης αυτοδικαίως, μετά την αποχώρησή τους από την Υπηρεσία.

Οι, προερχόμενοι από το δημόσιο τομέα, Γενικοί Γραμματείς δεν λαμβάνουν τις αποδοχές της οργανικής τους θέσης.

Οι αρμοδιότητες του Γενικού Γραμματέα του δήμου καθορίζονται από τη διάταξη του άρθρου 161 του ν.3584/2007, όπως ισχύει.

5.η. Ιδιαίτεροι Γραμματείς Δημάρχου

Οι δήμοι - πρωτεύουσες νομών ή οι δήμοι με πληθυσμό άνω των 20.000 κατοίκων δύνανται να προβλέψουν στον Οργανισμό Εσωτερικών Υπηρεσιών θέση Ιδιαίτερου Γραμματέα Δημάρχου.

Οι Ιδιαίτεροι Γραμματείς διορίζονται και απολύονται με απόφαση του Δημάρχου, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, παύουν δε να ασκούν τα καθήκοντά τους ευθύς ως ο Δήμαρχος, που τούς προσέλαβε, αποβάλλει για οποιονδήποτε λόγο την ιδιότητά του.

Στον Ιδιαίτερο Γραμματέα καταβάλλονται αποδοχές ειδικού συνεργάτη δήμου.

5.θ. Ειδικοί Σύμβουλοι - Ειδικοί Συνεργάτες - Επιστημονικοί Συνεργάτες

Οι δήμοι δύνανται στον Οργανισμό Εσωτερικών Υπηρεσιών να προβλέψουν θέσεις ειδικών συμβούλων ή ειδικών συνεργατών ή επιστημονικών συνεργατών, ισάριθμων με τις θέσεις των αντιδημάρχων.

Η σύμβαση είναι Ιδιωτικού Δικαίου ορισμένου χρόνου, η δε διάρκεια της δεν μπορεί να υπερβεί τη θητεία της δημοτικής περιόδου, εντός της οποίας προσελήφθησαν.

Οι ανωτέρω κατηγορίες υπόκεινται άμεσα στην ιεραρχική εξάρτηση του Δημάρχου και είναι ανεξάρτητες από το ειδικό επιστημονικό προσωπικό, το οποίο προσλαμβάνεται για την κάλυψη οργανικών θέσεων και για την εξυπηρέτηση διαρκών αναγκών.

Η πλήρωση των ανωτέρω θέσεων πραγματοποιείται με δημόσια προκήρυξη από το Δήμαρχο, ο οποίος προσλαμβάνει τα πρόσωπα τα οποία θεωρεί κατάλληλα, κατά τη κρίση του.

Η απόφαση του Δημάρχου δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Με την απόφαση του Δημάρχου για την πρόσληψη, καθορίζονται τα ιδιαίτερα καθήκοντα και οι δραστηριότητες του προσλαμβανόμενου.

Τυπικό προσόν για την πρόσληψη ειδικού επιστημονικού συνεργάτη αποτελεί το διδακτορικό δίπλωμα ή ο τίτλος μεταπτυχιακών σπουδών σε Ανώτατο

Εκπαιδευτικό Ίδρυμα (Α.Ε.Ι.) του εσωτερικού ή του εξωτερικού ή η εκπόνηση αξιολογών ειδικών μελετών που έχουν σχέση με το αντικείμενο με το οποίο ο ειδικός επιστήμονας πρόκειται να απασχοληθεί.

Ός γενικά προσόντα, του προαναφερόμενου προσωπικού, ισχύουν τα τυπικά τα οποία ισχύουν για την πρόσληψη κάθε δημοτικού υπαλλήλου, δηλαδή πτυχίο Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος εσωτερικού ή εξωτερικού και η ειδίκευσή του σε επιστημονικό ή επαγγελματικό τομέα αρμοδιοτήτων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, η οποία αποδεικνύεται με αξιολογη επιστημονική ενασχόληση ή αξιολογη επαγγελματική απασχόληση ή επαρκείς γνώσεις και σημαντική εμπειρία, ανάλογη με τα αντικείμενα απασχόλησης. Μπορεί, επίσης, να αποδεικνύεται από την ιδιότητα των προσλαμβανόμενων ως επαγγελματιών ειδικής εμπειρίας.

Οι θέσεις των ειδικών συμβούλων, ειδικών συνεργατών και επιστημονικών συνεργατών είναι δυνατόν να καλυφθούν και με αποσπώμενους υπαλλήλους από θέση του δημοσίου τομέα, όπως αυτός εκάστοτε ισχύει.

Η άσκηση ελευθέριου επαγγέλματος είναι ασυμβίβαστη με τις ανωτέρω θέσεις. Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, είναι δυνατόν να εισαχθούν εξαιρέσεις, αλλά μόνον όσον αφορά την πρόσληψη ειδικού ή επιστημονικού συνεργάτη.

Οι αποδοχές των ειδικών συμβούλων, ειδικών συνεργατών και επιστημονικών συνεργατών καθορίζονται με κοινή Απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, του Υπουργού Οικονομικών, μετά από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης των Δήμων, η οποία παρέχεται εντός χρονικού διαστήματος ενός (1) μηνός, αφότου ζητηθεί.

Σε περίπτωση έκπτωσης του Συμβούλου ή συνεργάτη ή της αποχώρησης του Δημάρχου, η σύμβαση λύεται, αυτοδικαίως, χωρίς να καταβληθεί οποιαδήποτε αποζημίωση.

5.1. Απασχόληση προσωπικού δημοτικών ναών και κοιμητηρίων

Το προσωπικό των ναών και κοιμητηρίων που ανήκουν, ως προς τη διοίκηση και διαχείριση, στους δήμους προσλαμβάνεται με την ευθύνη του αποφασιστικού οργάνου αυτών.

Ο αριθμός του προσωπικού καθορίζεται από το δημοτικό συμβούλιο, ο διορισμός δε γίνεται με απόφαση του οικείου Μητροπολίτη.

Οι αμοιβές του προσωπικού αυτής της κατηγορίας βαρύνουν τον προϋπολογισμό των δήμων, ο καθορισμός δε ορίζεται από τις διατάξεις για τη μισθοδοσία των Εφημερίων και Ιεροδιακόνων.

5.1α. Ελεγκτές Εσόδων - Εξόδων

Με τη διάταξη του άρθρου 227 του ν.3584/2007, προβλέπεται ότι, μετά τη σύσταση και λειτουργία των ταμειακών υπηρεσιών στους ΟΤΑ, οι ελεγκτές εσόδων-εξόδων και οι εισπράκτορες εσόδων διατίθενται, αποκλειστικώς, για τη λειτουργία των Υπηρεσιών αυτών. Οι θέσεις στον Οργανισμό Εσωτερικών Υπηρεσιών διατηρούνται μέχρι την, με οποιοδήποτε τρόπο, αποχώρηση των υπαλλήλων αυτών από την Υπηρεσία, διέπονται δε από τις διατάξεις που αφορούν το μόνιμο προσωπικό των ΟΤΑ.

Κενές οργανικές θέσεις αυτής της κατηγορίας προσωπικού ή θέσεις, οι οποίες κενώνονται, καταργούνται.

5.1β. Απασχόληση Δικηγόρων - Νομικών Συμβούλων

Με τον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας των δήμων και ιδρυμάτων τους μπορεί να συνιστώνται θέσεις δικηγόρων, με σχέση έμμισθης εντολής.

Εάν με τον Οργανισμό Εσωτερικών Υπηρεσιών έχει συσταθεί Νομική Υπηρεσία, είναι δυνατή η πρόβλεψη θέσεων δικηγόρων-νομικών συμβούλων. Η πρόσληψη ενεργείται με απόφαση του αρμόδιου προς διορισμό οργάνου του Ο.Τ.Α. με σχέση εντολής και με τη διαδικασία που καθορίζεται με το ν.1649/1986, όπως κάθε φορά ισχύει.

Ειδικότερα, μπορεί να συνιστάται μία (1) θέση δικηγόρου σε δήμους με πληθυσμό μέχρι δέκα χιλιάδες (10.000) κατοίκους και δύο (2) θέσεις σε δήμους με πληθυσμό μέχρι είκοσι χιλιάδες (20.000) κατοίκους.

Στους λοιπούς δήμους ο αριθμός των συνιστώμενων θέσεων δικηγόρων καθορίζεται με τον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας τους, ανάλογα με τις ανάγκες τους.

Οι δικηγόροι, που προσλαμβάνονται σε δήμους ή ιδρύματά τους, παρέχουν τις νομικές τους υπηρεσίες συγχρόνως στους δήμους, στα Νομικά Πρόσωπα και σε άλλα ιδρύματα των ίδιων δήμων, χωρίς να δικαιούνται ιδιαίτερη αμοιβή.

Με τον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας Συνδέσμου με συνολικό πληθυσμό των μελών του πάνω από πενήντα χιλιάδες (50.000) κατοίκους μπορεί να συνιστάται μία (1) θέση δικηγόρου με πάγια αντιμισθία.

Οι προσλαμβανόμενοι δικηγόροι υποχρεούνται σε παροχή υπηρεσίας στο κατάστημα του οικείου ΟΤΑ για χρόνο, ο οποίος ανταποκρίνεται στις υφιστάμενες υπηρεσιακές ανάγκες.

Για τη λύση έμμισθης εντολής δικηγόρου απαιτείται αιτιολογημένη απόφαση του συλλογικού αποφασιστικού οργάνου.

5.1γ. Προσωπικό για την υλοποίηση επιδοτούμενων προγραμμάτων

Οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης συμμετέχουν, ως ανάδοχοι, στην υλοποίηση προγραμμάτων, τα οποία προκηρύσσονται και επιδοτούνται από εθνικούς και διεθνείς Οργανισμούς.

Η υλοποίηση των δράσεων, οι οποίες αναλαμβάνονται με την ανωτέρω διαδικασία, απαιτεί την ενασχόληση προσωπικού, οι ειδικότητες των οποίων ενδεχομένως δεν καλύπτονται από το υφιστάμενο, κατά το χρόνο αυτό, προσωπικό των συγκεκριμένων ΟΤΑ ή ο αριθμός του υπηρετούντος, στους αντίστοιχους ΟΤΑ, προσωπικού δεν επαρκεί για τη διεκπεραίωση των απαιτήσεων των δράσεων που εντάσσονται στα ανωτέρω προγράμματα.

Η πραγματοποίηση των ανωτέρω δράσεων χαρακτηρίζεται:

1) από περιορισμένης διάρκειας έργο, η οποία συνδέεται με το χρόνο που απαιτείται, κατά τους όρους του προγράμματος

2) από συγκεκριμένες ειδικότητες, συνδεδεμένες με τη φύση του έργου.

Προκειμένου να πραγματοποιηθούν οι ανωτέρω υποχρεώσεις από τους αναδόχους-ΟΤΑ, είναι απαραίτητο να γίνει πρόσληψη προσωπικού αντίστοιχων ειδικοτήτων, εφόσον δεν διατίθενται από τον Οργανισμό του ΟΤΑ.

Η φύση των συμβάσεων για την εκπλήρωση των ανωτέρω αναγκών, λαμβανομένου υπόψη ότι είναι περιορισμένης χρονικής διάρκειας, είναι ορισμένου χρόνου, ανεξάρτητα από τη σχέση ως εξαρτημένης ή ανεξαρτήτου.

Η σύναψη σύμβασης ορισμένου χρόνου εξαρτημένης εργασίας, όπως προβλέπεται με τις σχετικές διατάξεις του ν.2190/1994 και ιδίως τη διάταξη του άρθρου 21 αυτού, επιτρέπεται μόνο στην περίπτωση που υφίσταται θέση στον Οργανισμό Εσωτερικών Υπηρεσιών αντίστοιχης ειδικότητας. Άλλως, δεν είναι δυνατή η πρόσληψη, δεδομένου ότι για κάθε πρόσληψη από Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου, όπως εν προκειμένω, απαιτείται νομοθετημένη θέση.

Μη υφιστάμενης θέσης, η σχέση η οποία πρόκειται να συνδέσει τον ΟΤΑ με το προσωπικό για τις κατά τα ανωτέρω περιπτώσεις είναι αυτή της σύμβασης έργου ή ανεξαρτήτων υπηρεσιών, για την οποία θα εφαρμοστούν οι διατάξεις του άρθρου 6 του ν.2527/1997, όπως τροποποιούμενος ισχύει.

Η σύναψη σύμβασης ορισμένου χρόνου, εφόσον αυτό είναι δυνατόν, ακολουθεί τις διατάξεις του άρθρου 21 του ν.2190/1994.

Αντίστοιχα εφαρμόζονται και στην περίπτωση ανάληψης υποχρέωσης των ΟΤΑ από λοιπές συμβατικές αυτού υποχρεώσεις ή ερευνητικά προγράμματα.

Η διάρκεια της σύμβασης, για την εκπλήρωση των ανωτέρω υποχρεώσεων, μπορεί να ορίζεται μέχρι ένα (1) έτος. Η διάρκεια της σύμβασης μπορεί να ανανεωθεί ή να παραταθεί έως το τέλος του προγράμματος ή του έργου ή της εκ-

πλήρωσης υποχρέωσης, αλλά αποκλείεται η αναγνώριση των συμβάσεων αυτών ως συμβάσεων αορίστου χρόνου.

Ειδική περίπτωση σύμβασης έργου ορισμένης χρονικής διάρκειας αποτελεί η σύμβαση για την εκμετάλλευση εστιατορίων, αναψυκτηρίων και γενικώς χώρων αναψυχής. Για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων αυτών συνάπτονται συμβάσεις έργου διάρκειας έως πέντε (5) ετών, κατά τα λοιπά εφαρμοζόμενα των αντίστοιχων διατάξεων. Ο έλεγχος τόσο των προκηρύξεων για την απασχόληση του προσωπικού, όσο και των πινάκων κατάταξης των υποψηφίων γίνεται από το Ανώτατο Συμβούλιο Επιλογής Προσωπικού.

5.ιδ. Προσωπικό μερικής απασχόλησης

Οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης πρώτου βαθμού επιτρέπεται να προσλαμβάνουν προσωπικό, με συμβάσεις εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου ορισμένου χρόνου, μερικής απασχόλησης. Το προσωπικό, αυτής της κατηγορίας, προσλαμβάνεται με σκοπό την κάλυψη αναγκών που αποσκοπούν στην παροχή υπηρεσιών κοινωνικού χαρακτήρα προς τους πολίτες²².

Οι ανωτέρω προσλήψεις αποβλέπουν, αποκλειστικά, στην αντιμετώπιση αναγκών συμπληρωματικής εξυπηρέτησης των πολιτών. Συνεπώς, δεν ασκούν επιρροή στην οργανική σύνθεση των Υπηρεσιών των δήμων, στην περίπτωση που αντίστοιχες υπηρεσίες έχουν προβλεφθεί στον Οργανισμό Εσωτερικών Υπηρεσιών.

Για την παροχή υπηρεσιών, με καθεστώς μερικής απασχόλησης, οι δήμοι καταρτίζουν αντίστοιχο ετήσιο επιχειρησιακό σχέδιο, στο οποίο περιγράφονται οι ειδικές ανάγκες που δικαιολογούν την παροχή υπηρεσιών μερικής απασχόλησης, τον αριθμό του προσωπικού που θα απασχοληθεί και τον τρόπο ελέγχου της ποιότητας των υπηρεσιών και στο οποίο επίσης προβλέπονται οι θέσεις μερικής απασχόλησης, καθώς και το έργο το οποίο θα υλοποιηθεί.

5.ιε. Προσωπικό με αυτεπιστασία

Με το καθεστώς της αυτεπιστασίας, εκτελούνται έργα των ΟΤΑ στις ακόλουθες περιπτώσεις: ι. οι ΟΤΑ διαθέτουν Τεχνική Υπηρεσία και δεν επαρκεί το προσωπικό, ιι. εφόσον διαπιστώνεται, με ειδική αιτιολογία, ότι δεν επαρκεί το

22. Ως υπηρεσίες κοινωνικού χαρακτήρα νοούνται, ιδίως, οι κατ' οίκον κοινωνική μέριμνα και φροντίδα, η φύλαξη σχολικών κτιρίων, η οδική ασφάλεια των μαθητών, η κοινωνική ενσωμάτωση των μεταναστών, η ενημέρωση των πολιτών, η πολιτική προστασία, οι πολιτιστικές δραστηριότητες.

προσωπικό, το οποίο διαθέτει ο φορέας, κατασκευής του έργου. Για τις έκτακτες αυτές ανάγκες των έργων, που εκτελούνται με αυτεπιστασία επιτρέπεται η πρόσληψη προσωπικού οποιασδήποτε ειδικότητας. Οι προσλήψεις του προσωπικού αυτού πραγματοποιούνται με συμβάσεις εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου ορισμένου χρόνου διαρκούς ή διακεκομμένης απασχόλησης. Η διάρκεια της απασχόλησης μπορεί να ορίζεται κατά ημέρα, εβδομάδα ή μήνα, ανάλογα με τις ανάγκες του έργου. Οι ανάγκες του έργου προκύπτουν από τη σχετική μελέτη ή την εισήγηση της Διευθύνουσας Υπηρεσίας η οποία εντάσσεται, κατά τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 58 του Π.Δ.609/1985, όπως ισχύει κάθε φορά, εφόσον διαπιστώνεται με ειδική αιτιολογία ότι δεν επαρκεί το προσωπικό, που διαθέτει ο φορέας, κατασκευής του έργου.

Η πρόσληψη του προσωπικού γίνεται με απόφαση του Δημάρχου, εφόσον δεν υπερβαίνει τις 135 εργάσιμες ημέρες ετησίως.

Δεν υφίσταται δυνατότητα ανανέωσης των συμβάσεων αυτών. Η διαδικασία υπόκειται στον έλεγχο του Α.Σ.Ε.Π., κατά την παράγραφο 4 του άρθρου 20 του ν.2190/1994.

6. Συμβάσεις έργου

Οι δήμοι και τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, έχουν τη δυνατότητα να αναθέσουν το συγκεκριμένο έργο, με σύμβαση η οποία θεμελιώνεται στη διάταξη του άρθρου 681 του Α.Κ., προβλέπεται δε ειδικά από τη διάταξη του άρθρου 6 του ν.2527/1997, όπως αυτή έχει συμπληρωθεί και τροποποιηθεί με τις διατάξεις των ν.3812/2009 και ν.3838/2010.

Ειδικότερα, για τη σύναψη συμβάσεων έργου, εφαρμόζονται τα ακόλουθα:

Απαιτείται προηγούμενη έκδοση απόφασης του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης με την οποία καθορίζεται ο αριθμός των προσώπων που θα απασχοληθούν, το συγκεκριμένο έργο που θα εκτελέσουν, το χρονικό διάστημα που απαιτείται για την ολική ή τμηματική παράδοση του έργου, το συνολικό ποσό της αμοιβής του αναλαμβάνοντος το έργο ή την εκτέλεση της υπηρεσίας, ο τόπος εκτέλεσης του έργου, καθώς και ότι το έργο δεν ανάγεται στον κύκλο των συνήθων καθηκόντων του προσωπικού των ΟΤΑ με αιτιολογία για τους λόγους που δεν μπορεί να εκτελεστεί από αυτούς.

Με τη σύμβαση μίσθωσης έργου καθορίζονται οι τυχόν αναγκαίοι όροι και κάθε λεπτομέρεια, σχετικώς με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του αναλαμβάνοντος το έργο ή την υπηρεσία.

Σύμβαση μίσθωσης έργου, που καλύπτει πάγιες και διαρκείς ανάγκες, είναι αυτοδικαίως και καθ' ολοκληρίαν άκυρη.

Δεν επιτρέπεται η σύναψη σύμβασης μίσθωσης έργου: α) για κάλυψη διοικητικών αναγκών ή γραμματειακής εξυπηρέτησης, β) εφόσον από τις διατάξεις του οικείου Οργανισμού ή Κανονισμού ή Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας των Ο.Τ.Α. πρώτου βαθμού προβλέπονται οργανικές θέσεις ειδικότητας αντίστοιχης με αυτές για τις οποίες προτείνεται η κατάρτιση σύμβασης μίσθωσης έργου με φυσικά πρόσωπα.

Η επιλογή των προσώπων που θα εκτελέσουν το έργο με αντίστοιχη σύμβαση γίνεται από τον ΟΤΑ, με ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων που ορίζουν τα κριτήρια επιλογής του προσωπικού με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου ορισμένου χρόνου του άρθρου 21 του ν.2190/1994, τα οποία αναφέρθηκαν ανωτέρω.

Τα ανωτέρω δεν εφαρμόζονται, εφόσον πρόκειται να συναφθεί σύμβαση έργου με ιατρικό προσωπικό και νοσηλευτές των δημοτικών ιατρείων, των ΚΑΠΗ και των Κοινωνικών Δομών των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, με καλλιτέχνες όλων των ειδικοτήτων και με επιστήμονες στο πλαίσιο ερευνητικών και αναπτυξιακών συμβολαίων συγχρηματοδοτούμενων, από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τρίτους.

Για τη σύναψη σύμβασης μίσθωσης έργου, απαιτείται βεβαίωση του ΑΣΕΠ ότι πρόκειται για γνήσια σύμβαση έργου που δεν υποκρύπτει εξαρτημένη εργασία και δεν καλύπτονται με αυτήν πάγιες και διαρκείς ανάγκες.

Ανανέωση ή παράταση της σύμβασης μίσθωσης έργου απαγορεύεται και είναι αυτοδικαίως άκυρη. Παράταση του χρόνου παράδοσης του έργου επιτρέπεται χωρίς οποιαδήποτε αύξηση της αμοιβής του αναδόχου.

Προϊστάμενοι Υπηρεσιών ή λοιπά αρμόδια όργανα τα οποία ενεργούν, κατά παράβαση των αναφερομένων στη διάταξη του άρθρου 6 του ν.2527.1997, όπως αυτή συμπληρώθηκε και τροποποιήθηκε, παραπέμπονται υποχρεωτικά στην αρμόδια πειθαρχική δικαιοδοσία, κατά τις οικείες διατάξεις, και διώκονται αυτεπαγγέλτως ή κατ' έγκληση οποιουδήποτε πολίτη για παράβαση καθήκοντος, κατά το άρθρο 259 του Ποινικού Κώδικα.

Συμβάσεις έργου, οι οποίες συνάπτονται για τις ανάγκες διερμηνείας σε συνέδρια, ημερίδες, επιτροπές, συζητήσεις με εκπροσώπους ξένων χωρών ή Οργανισμών ή της Ευρωπαϊκής Ένωσης και γενικώς σε κάθε περίπτωση που αντικειμενικώς απαιτείται διερμηνεία, δεν εφαρμόζονται τα ανωτέρω αναφερόμενα. Για συμβάσεις μίσθωσης έργου από τους Ο.Τ.Α. πρώτου και δεύτερου βαθμού και τα Νομικά Πρόσωπα, την απόφαση της παρ. 1 εκδίδει ο Γενικός Γραμματέας της οικείας Περιφέρειας ή το υπ' αυτού εξουσιοδοτημένο όργανο.

7. Υποβολή στοιχείων στο Ανώτατο Συμβούλιο Επιλογής Προσωπικού (Α.Σ.Ε.Π.)

Οι ΟΤΑ και τα Νομικά τους Πρόσωπα, κοινοποιούν υποχρεωτικώς στο Α.Σ.Ε.Π. κάθε πρόσκληση και ακολούθως γνωστοποιούν το συνολικό αριθμό των αιτήσεων και αποστέλλουν τους πίνακες κατάταξης που περιλαμβάνουν τους προσλαμβανόμενους με ένδειξη και τη χρονική διάρκεια της απασχολήσής τους. Το Α.Σ.Ε.Π. δύναται επίσης να ζητά από τα Υπουργεία να ενεργεί δειγματοληπτικούς ελέγχους για την τήρηση των διατάξεων που αφορούν την πρόσληψη και την κατάταξη του προσωπικού.

Τον έλεγχο διενεργούν οι επιθεωρητές του Α.Σ.Ε.Π. Εάν κατά τον έλεγχο διαπιστωθεί ότι απασχολείται ή απασχολήθηκε προσωπικό κατά παράβαση των διατάξεων που ορίζονται στο Νόμο, γίνεται, πέραν των κυρώσεων που προβλέπονται από τις σχετικές ρυθμίσεις, και καταλογισμός του συνόλου των αποδοχών που καταβλήθηκαν στο παρανόμως απασχολούμενο προσωπικό ή στο προσωπικό που έχει απασχοληθεί.

Αρμόδιο για τον καταλογισμό όργανο, βάσει της έκθεσης του Επιθεωρητή του Α.Σ.Ε.Π., είναι ο διατάκτης του ΟΤΑ στον οποίο έγινε η παράνομη πρόσληψη.

Ο καταλογισμός γίνεται καθ' ολοκληρίαν εις βάρος των, κατά την έκθεση του επιθεωρητή του Α.Σ.Ε.Π., υπευθύνων για τις παράνομες προσλήψεις και εις βάρος των προσώπων στους οποίους έχουν καταβληθεί ποσά αμοιβών, εφόσον διαπιστωθεί ότι από δόλο ή βαρεία αμέλεια συνέπραξαν στη μη νόμιμη πρόσληψή τους.

Τα ποσά των καταλογισμών παρακρατούνται από τις μηνιαίες αποδοχές των βαρυνομένων με αυτούς, σε ποσοστό όχι μεγαλύτερο του μισού των αποδοχών αυτών, μέχρις ότου συμπληρωθεί το ποσό του καταλογισμού.

Η πράξη καταλογισμού κοινοποιείται υποχρεωτικώς στο Α.Σ.Ε.Π. από το αρμόδιο για την έκδοσή της όργανο. Οι ανωτέρω καταλογιστικές αποφάσεις προσβάλλονται με έφεση ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Όταν το καταλογιστέο όργανο είναι μονομελές αιρετό όργανο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης ή άλλο αιρετό μέλος συλλογικού οργάνου των δημοτικών αρχών ή πρόεδρος ή μέλος διοικητικού συμβουλίου, συνδέσμου Ο.Τ.Α. πρώτου ή δεύτερου βαθμού ή πρόεδρος ή μέλος διοικητικού συμβουλίου δημοτικής επιχείρησης ή επιχείρησης ή πρόεδρος ή μέλος διοικητικού συμβουλίου Νομικού Προσώπου Δημοσίου Δικαίου ή Ιδρύματος Ο.Τ.Α. πρώτου ή δεύτερου βαθμού, τον καταλογισμό ενεργεί ο Γενικός Γραμματέας της οικείας Περιφέρειας.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Η απασχόληση προσωπικού από τις Ενώσεις των ΟΤΑ πρώτου και δεύτερου βαθμού

1. Γενικά

Ο ν.3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης», προβλέπει τη δημιουργία Περιφερειακών Ενώσεων Δήμων, ως διάδοχο των Τοπικών Ενώσεων Δήμων και Κοινοτήτων και τη δημιουργία της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας, ως διάδοχο της Κεντρικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδας²³.

Την Ένωση Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων διαδέχεται η Ένωση Περιφερειών Ελλάδας. Τα νέα νομικά σχήματα χαρακτηρίζονται, όπως και τα προκάτοχα, ως Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου.

Ο τρόπος διοίκησης²⁴ και λειτουργίας των νέων συλλογικών σχημάτων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού, καθώς και η εκπροσώπηση των πρωτοβάθμιων και δευτεροβάθμιων Οργανισμών στα όργανα αυτών, πρόκειται να καθοριστούν με Προεδρικά Διατάγματα, τα οποία θα εκδοθούν με πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και γνώμη των ανωτέρω Ενώσεων.

Η Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας και η οι Περιφερειακές Ενώσεις, καθώς και η Ένωση Περιφερειών υπεισέρχονται, αυτοδικαίως, στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις της Κεντρικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδας, των

---

23. Π.Δ. 197/1977, Π.Δ. 48/1999, Π.Δ. 12/2004

24. Όργανα διοίκησης των Περιφερειακών Ενώσεων Δήμων είναι η Γενική Συνέλευση και η Διοικούσα Επιτροπή, ενώ της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας και της Ένωσης Περιφερειών το Διοικητικό Συμβούλιο, η Εκτελεστική Επιτροπή, ο Πρόεδρος και το Εποπτικό Συμβούλιο.

Τοπικών Ενώσεων Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδας και της Ένωσης Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων Ελλάδας, αντίστοιχα, περιλαμβανομένης και της ένταξης του προσωπικού τους, συμπεριλαμβανομένων των, με σχέση έμμισθης εντολής, δικηγόρων.

2. Δυνατότητες πρόσληψης προσωπικού

Ειδικότερα, ως προς το ρόλο των υφισταμένων, κατά τα ανωτέρω, Ενώσεων στην απασχόληση παρατηρούνται τα ακόλουθα:

Αν και τα ανωτέρω Νομικά Πρόσωπα χαρακτηρίζονται ως Ιδιωτικού Δικαίου και ως τέτοια θα ήταν επιτρεπτό να απασχολήσουν προσωπικό αλλά και να συνεργαστούν με ιδιώτες ή επιχειρήσεις, σύμφωνα με αποφάσεις των αποφασιστικών οργάνων, ορίζεται ρητά από το Νόμο τόσο η δυνατότητα απασχόλησης προσωπικού από τις Υπηρεσίες των Νομικών αυτών Προσώπων, όσο και η παρέμβαση στην παραγωγική διαδικασία και τη διαδικασία συντονισμένης δράσης για την παροχή υπηρεσιών σε εθνικό και τοπικό επίπεδο. Έτσι, για την στελέχωση των Υπηρεσιών τους, η Κεντρική Ένωση και οι Τοπικές Ενώσεις είχαν υποχρέωση να συντάσσουν Κανονισμό Εσωτερικών Υπηρεσιών τον οποίο ενέκρινε, στην περίπτωση της ΚΕΔΚΕ, ο Υπουργός Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και στην περίπτωση των Τοπικών Ενώσεων, ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας και ήδη της Αποκεντρωμένης Διοίκησης της έδρας της Τοπικής Ένωσης.

Από τις διατάξεις του Νόμου, δεν προκύπτει η συστοίχιση των θέσεων του Κανονισμού των Νομικών αυτών Προσώπων με τις θέσεις των Κανονισμών

που προβλέπονται για τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης²⁵.

Λαμβανομένου, εν τούτοις, υπόψη ότι η πρόσληψη προσωπικού από τις ανωτέρω Ενώσεις ακολουθεί αυτές του ν.2527/1997, ο οποίος, ως γνωστόν-όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει- παραπέμπει στις βασικές αρχές του ν.2190/1994, θεωρείται αναγκαίο ο Κανονισμός Προσωπικού να περιλαμβάνει θέσεις κατά κατηγορία επιπέδου εκπαίδευσης²⁶.

Πέραν της στελέχωσης των Υπηρεσιών των Τοπικών Ενώσεων και της Κεντρικής Ένωσης για την παροχή υποστήριξης προς τους Ο.Τ.Α., προβλέπεται από το Νόμο η συμμετοχή τους στη σύναψη προγραμματικών συμβάσεων και η ανάληψη δράσεων που περιλαμβάνονται στο αντικείμενο των προγραμματικών συμβάσεων. Ως εκ τούτου, οι προαναφερόμενες Ενώσεις απασχολούν εκτάκτως προσωπικό για την υλοποίηση ενεργειών που προκύπτουν από τις συμβατικές τους υποχρεώσεις.

Από το Νόμο, επίσης²⁷, παρέχεται η δυνατότητα στην Κεντρική Ένωση και στις Τοπικές Ενώσεις να ιδρύουν επιχειρήσεις ή να συμμετέχουν σε ανώνυμες εταιρίες, με αντικείμενο την εκτέλεση έργων και την παροχή κοινωνικών, πολιτιστικών και πολιτισμικών υπηρεσιών, αλλά και στους λοιπούς τομείς δραστηριοτήτων, με ή χωρίς τη συνεργασία φυσικών προσώπων ή και λοιπών νομικών σχημάτων, τα οποία δραστηριοποιούνται σε τοπικό ή ευρύτερα περιφερειακό επίπεδο, του ιδιωτικού, συλλογικού ή δημόσιου τομέα της οικονομίας.

Αντίστοιχη με τη δυνατότητα σύναψης συμβάσεων έργου από τους Ο.Τ.Α., κατά την έννοια του άρθρου 681 Α.Κ., έχουν και τα συλλογικά όργανα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Συμπερασματικά, ως προς την απασχόληση προσωπικού από τις Ενώσεις των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού παρατηρείται ότι: Οι Τοπικές Ενώσεις Δήμων και η Κεντρική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδας, σε αντίθεση με τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης και τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου απασχολούν προσωπικό για την εξυπηρέτηση των αναγκών τους κάθε ειδικότητας και οποιωνδήποτε τυπικών και ουσιαστικών προσόντων, ανάλογα με τις δραστηριότητες και τις ανάγκες τους. Ωστόσο, λαμβανομένου υπόψη ότι, για την πρόσληψη προσωπικού, εφαρμόζονται οι αντίστοιχες διατάξεις για την πρόσληψη προσωπικού από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, οι Ενώσεις ΟΤΑ προσαρμόζονται και ως προς τη διαδικασία πλήρωσης θέσεων, με τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Συνεπώς, συντάσσουν Κανονισμό στον οποίο προσδιορίζονται οι θέσεις του αναγκαίου προσωπικού και τα τυπικά και ουσια-

στικά προσόντα που το προσωπικό αυτό πρέπει να διαθέτει για την κάλυψη των θέσεων.

3. Πρόσληψη ειδικών κατηγοριών προσωπικού

Με τις διατάξεις του ν.3274/2004, προβλέπεται ότι τόσο η Κεντρική Ένωση Δήμων, όσο και οι Τοπικές Ενώσεις Δήμων δύνανται να προσλαμβάνουν, έως τρεις (3) η Κεντρική Ένωση και έως έναν (1) κάθε Τοπική Ένωση, ειδικούς συμβούλους ή ειδικούς συνεργάτες ή επιστημονικούς συνεργάτες με σύμβαση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου ορισμένου χρόνου, ίσης με τη θητεία του οργάνου που τούς προσλαμβάνει. Τα καθήκοντα του προσωπικού αυτού συσχετίζονται με την παροχή συμβουλών και τη διατύπωση εξειδικευμένων γνώσεων, για το συγκεκριμένο τομέα αρμοδιότητάς τους²⁸.

---

25. βλ. Κ.Ε.Δ.Κ.Ε. - Τ.Ε.Δ.Κ. - Νομικά Κείμενα, Αθήνα 1991, έκδοση Κ.Ε.Δ.Κ.Ε. - Ε.Ε.Τ.Α.Α. και Δ.Κουτσούρη «Το προσωπικό των Ο.Τ.Α.», Τ.Α., Αθήνα 1996

26. Δηλαδή ΥΕ, ΔΕ, ΠΤΕ

27. ν.1832/1989 ΕτΚ 54 Α'/1989

28. Η πρόσληψη των ειδικών συμβούλων, ειδικών συνεργατών και επιστημονικών συνεργατών ακολουθεί τη διαδικασία της δημόσιας προκήρυξης και προσλαμβάνονται, με αιτιολογημένη απόφαση του μονομελούς οργάνου, πρόσωπα που είναι κατάλληλα. Η απόφαση αυτή καθορίζει τις δραστηριότητες και τα ειδικότερα καθήκοντα με τα οποία θα απασχοληθεί ο προσλαμβανόμενος. Η πρόσληψη ολοκληρώνεται με την υπογραφή από τον προσλαμβανόμενο της σύμβασης εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου ορισμένου χρόνου, από την οποία και συνάπτεται η εργασιακή σχέση με την Ένωση και αρχίζει η υποχρέωση του προσλαμβανόμενου για παροχή υπηρεσιών. Η πρόσληψη των ειδικών συμβούλων, ειδικών συνεργατών ή επιστημονικών συνεργατών μπορεί να γίνει και με απόσπαση από θέση του δημόσιου τομέα ή με ανάθεση καθηκόντων με παράλληλη, πλήρη ή μειωμένη άσκηση των κύριων καθηκόντων του προσλαμβανόμενου.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

Συνεργασίες Δήμων

1. Γενικά

Στην περίπτωση κατά την οποία δεν είναι δυνατή η πλήρωση των θέσεων του Κανονισμού Υπηρεσιών των δήμων είτε διότι οικονομικές δεσμεύσεις δεν επιτρέπουν την πρόσληψη προσωπικού για αόριστη χρονική διάρκεια, είτε διότι δεν έχουν προβλεφθεί αντίστοιχες θέσεις, είτε για οποιονδήποτε άλλο λόγο, οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης και τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης συνεργάζονται στο πλαίσιο που επιτρέπει ο Νόμος ή αναθέτουν την εκτέλεση έργων και εργασιών ή λοιπών υπηρεσιών σε άλλα φυσικά ή Νομικά Πρόσωπα ή εκχωρούν μέρος των αρμοδιοτήτων τους στο Κράτος ή σε άλλα Νομικά Πρόσωπα του δημοσίου ή ιδιωτικού τομέα της οικονομίας.

Η συνεργασία αλλά και η ανάθεση στα λοιπά φυσικά ή Νομικά Πρόσωπα ακολουθούν συγκεκριμένες διατάξεις Νόμων. Οι εξωτερικές συνεργασίες και αναθέσεις παρατηρούνται κυρίως σε ζητήματα εκτέλεσης τεχνικών έργων και εργασιών²⁹, καθώς και στην εκπόνηση μελετών και στην παροχή υπηρεσιών³⁰.

Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω, το νομικό καθεστώς το οποίο διέπει τη διοίκηση και τη λειτουργία των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης προβλέπει τις ακόλουθες μορφές συνεργασίας με Νομικά Πρόσωπα του δημοσίου, κοινωνικού και ιδιωτικού τομέα της οικονομίας.

---

29. ν.1418/1984

30. ν.3316/2005

2. Συμβάσεις συνεργασίας μεταξύ πρώτου και δεύτερου βαθμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Με τη διάταξη της δεύτερης παραγράφου του άρθρου 99 του ν.3852/2010, προβλέπεται η συνεργασία τόσο μεταξύ των πρωτοβάθμιων Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, όσο και μεταξύ των δύο βαθμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Στις συμβάσεις αυτής της μορφής είναι δυνατόν να συμμετάσχει και Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου του Οργανισμού, ο οποίος αναλαμβάνει την άσκηση της συγκεκριμένης αρμοδιότητας.

Με το θεσμό αυτό, επιδιώκεται η συνεργασία μεταξύ του πρώτου και του δεύτερου βαθμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης, με αντικείμενο την άσκηση αρμοδιοτήτων, που εντάσσονται στους τομείς αρμοδιοτήτων τόσο της πρωτοβάθμιας, όσο και της δευτεροβάθμιας Αυτοδιοίκησης.

Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 222 του ν.3463/2006, όπως αντικαταστάθηκε με την πρώτη παράγραφο της προαναφερόμενης διάταξης του άρθρου 99 του ν.3852/2010, όμοροι Δήμοι ή Δήμοι της ίδιας Περιφέρειας μπορούν να συνάπτουν συμβάσεις με τις οποίες ανατίθεται η άσκηση ορισμένης αρμοδιότητας ή η υποστήριξη της άσκησης της αρμοδιότητας αυτής. Στις συμβάσεις αυτής της μορφής, προβλέπεται από το Νόμο η δυνατότητα να συμμετάσχουν και Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, τα οποία έχουν ιδρυθεί από το δήμο που αναλαμβάνει την άσκηση της αρμοδιότητας ή την υποστήριξη της άσκησης της συγκεκριμένης αρμοδιότητας.

Με συμβάσεις διαδημοτικής συνεργασίας είναι δυνατή η παροχή υπηρεσιών ταμειακής υπηρεσίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.3202/2003.

Μεταξύ των στοιχείων, τα οποία προβλέπονται από το Νόμο ότι πρέπει να αποτελούν υποχρεωτικά περιεχόμενο των συμβάσεων αυτών³¹, είναι και η απασχόληση προσωπικού. Ειδικότερα, ορίζεται ότι, εφόσον το προσωπικό δεν επαρκεί για την άσκηση της συγκεκριμένης αρμοδιότητας και στον Οργανισμό Εσωτερικών Υπηρεσιών δεν προβλέπονται αντίστοιχες θέσεις, στη σύμβαση πρέπει να καθορίζεται τόσο ο αριθμός προσωπικού, ο οποίος είναι απαιτητός για τη διεκπεραίωση της συμβατικής υποχρέωσης του συμβαλλόμενου μέρους, όσο και το συμβαλλόμενο μέρος, το οποίο υποχρεούται να διενεργήσει την πρόσληψη. Η διάρκεια της σύμβασης είναι ορισμένου χρόνου. Ως εκ τούτου, τα συμβαλλόμενα μέρη οφείλουν να λαμβάνουν υπόψη τους τις σχετικές διατάξεις περί παράτασης των συμβάσεων ορισμένου χρόνου, ώστε να ολοκληρωθεί χωρίς προβλήματα το συμβατικό έργο ή η προβλεπόμενη άσκηση υπηρεσίας.

3. Προγραμματικές Συμβάσεις

Οι Προγραμματικές Συμβάσεις αποτελούν μορφή συνεργασίας της Τοπικής Αυτοδιοίκησης με το Δημόσιο και ευρύτερο Δημόσιο τομέα, καθώς και με τον κοινωνικό τομέα της οικονομίας, με στόχο τη μελέτη και εκτέλεση έργων ανάπτυξης μιας γεωγραφικής περιοχής ή την παροχή υπηρεσιών.

Οι Προγραμματικές Συμβάσεις διαφέρουν από τις λοιπές συμβάσεις³², διότι θεμελιώνονται στην ισότιμη σχέση των συμβαλλομένων μερών, χωρίς δηλαδή να περιλαμβάνουν ρήτρες εξουσίας, αλλά αντιθέτως ρήτρες για τυχόν άκαιρη καταγγελία της σύμβασης ή γενικότερα ρήτρες αντισυμβατικής συμπεριφοράς μεταξύ των συμβαλλομένων μερών³³.

Ειδικότερα, στις Προγραμματικές Συμβάσεις από το Νόμο έχουν τη δυνατότητα να συμμετάσχουν: οι πρωτοβάθμιοι και δευτεροβάθμιοι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης, οι Περιφερειακές Ενώσεις και η Κεντρική Ένωση Δήμων, τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου τα οποία ιδρύουν οι δήμοι και οι Περιφερειακές Αυτοδιοικήσεις, καθώς και τα Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού

---

31. Περιεχόμενο των Συμβάσεων αποτελεί: ο σκοπός και η διάρκεια του συμβατικού αντικειμένου, η διάθεση του μηχανολογικού εξοπλισμού, η χρηματοδότηση του συμβατικού αντικειμένου, το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης των έργων και το όργανο παρακολούθησης αυτών

32. Βλ σχετ. Σ.Μπαμπά «Οι Προγραμματικές Συμβάσεις», στο συλλογικό τόμο «Νέοι Θεσμοί της Τοπικής Αυτοδιοίκησης», Αθήνα 2004

33. Ως προς το νομικό καθεστώς, οι Προγραμματικές Συμβάσεις συνάπτονται με αποφάσεις των συμβαλλομένων μερών, ο Νόμος δε καθορίζει το ελάχιστο περιεχόμενο το οποίο, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 225 του ν.3463/2006, περιλαμβάνει τον καθορισμό του αντικειμένου της

Δικαίου, στα οποία συμμετέχουν ή συνιστούν η Κεντρική Ένωση Δήμων και η Ένωση Περιφερειών, οι Επιχειρήσεις Ύδρευσης – Αποχέτευσης, τα Δημοτικά και Περιφερειακά Ιδρύματα, τα Κοινωφελή Ιδρύματα και κληροδοτήματα, τα Ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, οι Επιχειρήσεις των ΟΤΑ, τα Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης -με οποιαδήποτε νομική μορφή και αν λειτουργούν- τα Περιφερειακά Ταμεία Ανάπτυξης, τα Επιμελητήρια, οι Επιστημονικοί Φορείς Δημοσίου Δικαίου, τα Ερευνητικά Πανεπιστημιακά Ινστιτούτα, οι Συνεταιρισμοί, και εργοδοτικές και εργατοϋπαλληλικές Ενώσεις, το Δημόσιο και οι Φορείς του ευρύτερου δημόσιου τομέα της παρ. 6 του άρθρου 1 του ν.1256/1982. Η συμμετοχή τραπεζών και πιστωτικών Ιδρυμάτων είναι δυνατή, μετά από Απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

4. Συνεργασία Τοπικής Αυτοδιοίκησης και ιδιωτικού τομέα

Η μετάθεση των αρμοδιοτήτων των πρωτοβάθμιων ΟΤΑ προς τους ιδιώτες πραγματοποιείται, κυρίως, με τη μορφή διοικητικών συμβάσεων για την εκτέλεση δημοτικών και κοινοτικών έργων ή με την παροχή οποιασδήποτε μορφής εργασιών³⁴ ή την εκμετάλλευση δημοτικών ακινήτων με τη σύναψη συμβάσεων μίσθωσης³⁵.

Η συνεργασία με φορείς του ιδιωτικού τομέα προβλέπεται, επίσης, από τις διατάξεις του ν.3389/2005 και αφορά τις συμπράξεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα. Αυτή η μορφή συνεργασίας αποβλέπει στη χρηματοδότηση των έργων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης από ιδιωτικούς φορείς, έναντι της παραχώρησης της εκμετάλλευσης του έργου για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα³⁶.

5. Διεθνείς Συμβάσεις

Η συμμετοχή του Κράτους και, κατά συνέπεια, και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης σε υπερεθνικούς Οργανισμούς και στην Ευρωπαϊκή Ένωση δημιούργησε την ανάγκη θέσπισης κανόνων για τη συνεργασία της Τοπικής

Προγραμματικής Σύμβασης, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των συμβαλλομένων μερών, τη διάρκεια της σύμβασης και το χρονοδιάγραμμα εκτέλεσης των έργων, τον ορισμό του Φορέα διαχείρισης, τους πόρους και τα ποσά χρηματοδότησης

34. ν.1418/1984 περί εκτελέσεως δημοσίων έργων, ν.3316/2005 για την ανάθεση υπηρεσιών από Φορείς του Δημοσίου, ν.2286/1995 για την προμήθεια πραγμάτων

35. Άρθρο 223 παρ.4 .ν.3463/2006 και Π.Δ 281/1987

36. Άρθρο 224 ν.3463/2006

Αυτοδιοίκησης με αντίστοιχους Οργανισμούς των ευρωπαϊκών κρατών, αλλά και κρατών που δεν είναι ενταγμένοι στην Ευρωπαϊκή Ένωση, με αντικείμενο όχι μόνο την άσκηση αρμοδιοτήτων για την επίτευξη κοινού σκοπού, αλλά και την συνεργασία για την υλοποίηση προγραμμάτων και πρωτοβουλιών που προκηρύσσονται με την πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η ρύθμιση του άρθρου 219 του ν.3463/2006 επιτρέπει πλέον τη συνεργασία Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης με αντίστοιχους Οργανισμούς άλλων κρατών, υπό τις ακόλουθες δεσμεύσεις:

1. Οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης, οι οποίοι πρόκειται να συνάψουν συνεργασία με πρωτοβάθμιους Οργανισμούς άλλων κρατών, οφείλουν να λάβουν υπόψη τις διεθνείς υποχρεώσεις της Ελλάδας. Τούτο διαπιστώνεται από την Επιτροπή, η οποία συγκροτείται με Απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και του Υπουργού Εξωτερικών, σύμφωνα με τη διάταξη της παρ. 2β του άρθρου 4 του ν.3345/2005 και στην οποία συμμετέχει εκπρόσωπος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, πρωτοβάθμιας ή δευτεροβάθμιας, αναλόγως του έργου που πρόκειται να υλοποιηθεί. Η Επιτροπή, σύμφωνα με την προαναφερόμενη διάταξη, εξετάζει κατά πόσο τα ζητήματα, τα οποία αποτελούν αντικείμενο της συνεργασίας, συνάδουν αφενός με την εθνική και κοινοτική νομοθεσία, αφετέρου με τις αρμοδιότητες της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

2. Το αντικείμενο της συνεργασίας των ελληνικών Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης με τους πρωτοβάθμιους ΟΤΑ άλλων κρατών εξαρτάται από το εάν ο αντισυμβαλλόμενος ΟΤΑ, ανήκει σε κράτος - μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή ανήκει σε κράτος εκτός της ευρωπαϊκής Ένωσης.

6. Συμμετοχή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στα έργα του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση έχει, επίσης, τη δυνατότητα να συμμετάσχει σε εταιρικά σχήματα, τα οποία προβλέπονται από την κοινοτική νομοθεσία, για την πραγματοποίηση δραστηριοτήτων που αποτελούν περιεχόμενο αρμοδιοτήτων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και υλοποιούνται, στο πλαίσιο του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς της προγραμματικής περιόδου 2007-2013.

Στην περίπτωση απασχόλησης προσωπικού για την υλοποίηση έργων σε εκτέλεση του προαναφερομένου Πλαισίου, ακολουθούνται οι διατάξεις, οι οποίες αναφέρονται ανωτέρω για κάθε κατηγορία προσωπικού, σε κάθε δε περίπτωση είναι αναγκαίο να εξασφαλίζονται οι αρχές της δημοσιότητας και της διαφάνειας.

Όσον αφορά την απασχόληση προσωπικού σε εκτέλεση συμβάσεων μεταξύ των ΟΤΑ και τρίτων για χρηματοδοτούμενα έργα, είναι αναγκαίο να ακολουθούνται οι ρυθμίσεις που εφαρμόζονται για την πρόσληψη κάθε κατηγορίας προσωπικού, κατά τα ανωτέρω αναφερόμενα, για τις συμβάσεις δε έργου εφαρμόζονται, επίσης, οι αρχές της δημοσιότητας και της διαφάνειας.

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ

Επιχειρήσεις των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης

1. Γενικά

Οι επιχειρήσεις των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης αποτελούν ένα νομικό σχήμα, το οποίο επιτρέπει στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, με κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας, να αξιοποιήσει οικονομικούς αλλά και κάθε μορφής (πολιτιστικούς, κοινωνικούς) πόρους της περιοχής για την ανάπτυξη της τοπικής οικονομίας. Συγχρόνως, η υλοποίηση έργων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, από τις επιχειρήσεις που αυτή ιδρύει ή στις οποίες συμμετέχει, επιτρέπει την ενίσχυση της τοπικής οικονομίας, δεδομένου ότι προωθεί έργα και υπηρεσίες, οι οποίες παρέχονται από ιδιωτικούς φορείς και οι οποίοι σε διαφορετική περίπτωση δεν θα είχαν την ευχέρεια να δραστηριοποιηθούν.

Συνεπώς, κινητοποιείται, με τον τρόπο αυτό, ένα μεγάλο μέρος του ανθρώπινου δυναμικού είτε με τη δημιουργία μικρής δυναμικότητας οικονομικών μονάδων, είτε με την απασχόληση του τοπικού ανθρώπινου δυναμικού³⁷.

2. Κατηγορίες επιχειρήσεων

Σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, οι δήμοι έχουν τη δυνατότητα να δημιουργούν κοινωφελείς επιχειρήσεις και ανώνυμες εταιρίες.

Οι κοινωφελείς επιχειρήσεις δραστηριοποιούνται στους τομείς της κοινωνικής προστασίας και κοινωνικής αλληλεγγύης, του πολιτισμού-αθλητισμού και της παιδείας, στον τομέα του περιβάλλοντος, με την επιφύλαξη των διατάξεων του σχετικού άρθρου του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων³⁸.

Οι ανώνυμες εταιρίες μετέρχονται εμπορικές δραστηριότητες και συνεπώς

το καταστατικό αντικείμενο αυτών περιλαμβάνει οποιονδήποτε σκοπό, ο οποίος συνδέεται με εκτέλεση έργου ή παροχή υπηρεσίας.

Οι δήμοι, οι οποίοι έχουν συστήσει δημοτική επιχείρηση Ύδρευσης - Αποχέτευσης, διατηρούν τις επιχειρήσεις αυτές και μετά την εφαρμογή των διατάξεων του ν.3852/2010. Διατηρούνται, επίσης, σε λειτουργία και οι επιχειρήσεις για την αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας και την εκμετάλλευση κοινόχρηστων χώρων των δήμων, οι επιχειρήσεις με αντικείμενο τη λειτουργία ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών σταθμών, καθώς και οι υφιστάμενες αστικές μη κερδοσκοπικές εταιρίες.

3. Απασχόληση προσωπικού από τις επιχειρήσεις

Ο Νόμος ταυτίζει τις κοινωφελείς επιχειρήσεις, ως προς τη λειτουργία τους, με τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης³⁹. Συνεπώς, η πρόσληψη προσωπικού και η εκτέλεση έργων και παροχή υπηρεσιών ακολουθούν τις ρυθμίσεις των ΟΤΑ. Η ένταξη των κοινωφελών επιχειρήσεων στη διαδικασία πρόσληψης στις βασικές διατάξεις του ν.2190/1994, τις υποχρεώνει να προ-

---

37. Οι επιχειρήσεις των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης μπορεί να θεωρηθούν ως οι Φορείς, οι οποίοι έχουν τη δυνατότητα να υλοποιήσουν τις «ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης - μέτρα για τους επιδοτούμενους ανέργους», κατά τις διατάξεις του ν.3227/2004 (ΕΓΚ 31 Α'/9.2.2004).

38. Άρθρο 252

39. Άρθρα 257 παρ. 2 και 258 ν. 3463/2006

σαρμόζουν τους κανονισμούς τους, ως προς τις κατηγορίες και τους κλάδους προσωπικού, προς αυτές των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης⁴⁰.

Οι ανώνυμες εταιρίες προσλαμβάνουν προσωπικό, σύμφωνα με τους κανόνες που εφαρμόζονται για τις δημόσιες επιχειρήσεις, μέχρι της έκδοσης Προεδρικού Διατάγματος, το οποίο προβλέπεται να εκδοθεί, κατά τη διάταξη του άρθρου 265 του ν.3463/2006.

Το προσωπικό των επιχειρήσεων Ύδρευσης - Αποχέτευσης και των δημοτικών ανωνύμων εταιριών προσλαμβάνεται, κατά τις διατάξεις που εφαρμόζονται για τις κοινωφελείς επιχειρήσεις. Οι επιχειρήσεις ραδιοφωνίας και τηλεόρασης, εφόσον λειτουργούν με τη μορφή της ανώνυμης εταιρίας, εφαρμόζουν τις διατάξεις για την πρόσληψη προσωπικού από τις ανώνυμες εταιρίες, στην περίπτωση δε που δεν έχουν μετατραπεί σε ανώνυμες εταιρίες, ακολουθούν για την πρόσληψη προσωπικού τις διατάξεις των κοινωφελών επιχειρήσεων.

Οι υφιστάμενες αστικές μη κερδοσκοπικές εταιρίες απασχολούν προσωπικό, με την εφαρμογή διατάξεων για τις κοινωφελείς επιχειρήσεις.

---

40. Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 257 ν.3463/2006, οι κοινωφελείς επιχειρήσεις οφείλουν να συντάσσουν Εσωτερικό Κανονισμό Υπηρεσιών, στον οποίο περιλαμβάνονται οι θέσεις και οι κατηγορίες του προσωπικού.

Παρατηρήσεις

Από τα ανωτέρω εκτιθέμενα, προκύπτει ότι η Τοπική Αυτοδιοίκηση έχει τη δυνατότητα να δημιουργήσει θέσεις εργασίας σε τοπικό επίπεδο είτε ως Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης, είτε μέσα από τους φορείς δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, τους οποίους από το Νόμο έχει τη δυνατότητα να δημιουργήσει. Παρέχει, επίσης, δυνατότητα απασχόλησης σ' ένα μεγάλο αριθμό ατόμων, σε τοπικό επίπεδο, οποιασδήποτε ειδικότητας, με οποιαδήποτε σχέση εργασίας (εξαρτημένης ή ανεξαρτήτων υπηρεσιών), με την ευκαιρία ανάληψης προγραμμάτων επιδοτούμενων από εθνικούς ή διεθνείς Οργανισμούς, δεδομένου ότι και από τα κοινοτικά προγράμματα και τις κοινοτικές πρωτοβουλίες θεωρείται ως δικαιούχος φορέας ενεργειών που περιλαμβάνονται στις δράσεις τους.

Διοικητικές δυσχέρειες και δημοσιονομικά προβλήματα, ενδεχομένως, δεν επιτρέπουν τη σύσταση Υπηρεσιών, κατά τη σύνταξη των Οργανισμών Εσωτερικών Υπηρεσιών, πλήρως στελεχωμένων, ώστε να εκτελούν τα έργα και να παρέχουν υπηρεσίες προς τους πολίτες. Ως εκ τούτου, συνεργάζονται για την εκτέλεση έργων και την παροχή λοιπών υπηρεσιών με το δημόσιο και ιδιωτικό τομέα. Με τον τρόπο αυτό, επιτυγχάνεται η απασχόληση ενός μεγάλου αριθμού διαφόρων ειδικοτήτων, συνδεδεμένων άμεσα ή έμμεσα (μέσω εργοληπτικών ή άλλων εταιριών) με την Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Η νομική δέσμευση των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης να ακολουθούν για την κάλυψη των θέσεων, που έχουν προβλεφθεί στον Οργανισμό Εσωτερικών Υπηρεσιών με διαγωνισμό ή διαδικασία επιλογής, διαδικασία, η

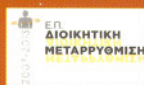

οποία σε κάθε περίπτωση πραγματοποιείται ή τουλάχιστον εγκρίνεται από Κεντρική Αρχή (Ανώτατο Συμβούλιο Επιλογής Προσωπικού) δεν επιτρέπει τόσο την άμεση πλήρωση, όσο και την συμπλήρωση ή αντικατάσταση του προσωπικού, όταν αυτό είναι αναγκαίο. Δημιουργεί πρόσθετα προβλήματα στην υλοποίηση των δραστηριοτήτων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης αφ' ενός και αφετέρου δημιουργεί δυσκολίες στην ανάδειξη του ρόλου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην απασχόληση. Εξασφαλίζει, ωστόσο, την τήρηση των αρχών της διαφάνειας και αντικειμενικότητας από την Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Η δυνατότητα παροδικής απασχόλησης προσωπικού, δηλαδή, η πρόσληψη προσωπικού για εποχικές ή παροδικές ή έκτακτες ανάγκες από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης είναι καθορισμένη από το Νόμο τόσο ως προς τη διαδικασία, όσο και ως προς την ειδικότητα των απασχολούμενων και τη χρονική διάρκεια της σύμβασης. Οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης είναι υποχρεωμένοι σε χρόνο, ο οποίος δεν συμπίπτει με τις πραγματικές ανάγκες, να προγραμματίσουν τις παροδικές, έκτακτες και εποχικές ανάγκες, προκειμένου να έχουν την ευχέρεια κατά τη συγκεκριμένη χρονική περίοδο να απασχολήσουν «προεπιλεγμένο αριθμό» προσωπικού για τις ανάγκες αυτές.

Για την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, αναπτυξιακού χαρακτήρα, οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης συνήθως ιδρύουν ή συμμετέχουν σε Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου, τις επιχειρήσεις των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, τις οποίες είτε συστήνουν οι ίδιοι ή στις οποίες συμμετέχουν μαζί με άλλα φυσικά ή Νομικά Πρόσωπα του δημοσίου, κοινωνικού και ιδιωτικού τομέα της οικονομίας.

Η άσκηση των αρμοδιοτήτων, με τη μορφή των επιχειρήσεων, αποτελεί τον κατ' εξοχήν τρόπο για την ανάδειξη του ρόλου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην απασχόληση. Τούτο, δεδομένου ότι με τη δημιουργία επιχειρήσεων δεν απασχολείται προσωπικό μόνο για τις ανάγκες των υπηρεσιών αυτών των Νομικών Προσώπων είτε στο διοικητικό τμήμα, είτε στον τομέα της παραγωγής, αλλά η αξιοποίηση πόρων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης σε τοπικό επίπεδο, ωθεί τις τοπικές παραγωγικές δυνάμεις στη συμμετοχή τους στην αναπτυξιακή διαδικασία, με αποτέλεσμα όχι μόνο να δημιουργούνται θέσεις εργασίας, με τη διαδικασία της αύξησης των τομέων της επιχείρησης, αλλά και από τις τοπικές παραγωγικές τάξεις με την ευκαιρία της ανάπτυξης της ευρύτερης περιοχής της επιχείρησης.

ΜΕ ΤΗ ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ